

۱۳ بهمن ماه ۲۵۳۹ شاهنشاهی
 ۲۳ صفر ۱۳۹۸ هجری
 ۲ فوریه ۱۹۷۸ میلادی
 پنجشنبه

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجشنبه (۱۳) بهمن ماه ۲۵۳۹ شاهنشاهی

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
 ۲- ادامه شور در لایحه عوارض خروج از کشور.
 ۳- تقدیم دو سؤال (۱) از وزارت نیرو (۲) از وزارت آموزش و پرورش بوسیله آقای دکتر پرویز اربابی اناری.
 ۴- قرائت دستور جلسه آینده و ختم جلسه.

جلسه ساعت نه صبح بریاست آقای دکتر جواد سعید (نایب رئیس) تشکیل شد

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
 نایب رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت می شود.
 (شرح زیر خوانده شد)

آقایان : آستانه ای - اسحق کاهکش - دکتر اعتمادی
 جهان شاه افشار - بزرگ زاده - بنی احمد - پارسا مطلق -
 تژده - تولائی زاده - جباری - محمد جزایری - حجتی -
 خلیل زاده - زرگرزاده - کریم بخش سعیدی - منصور صادقی
 کسرائی - کمیلی زاده - میرلاشاری - دانشمند - یاسینی -
 صبوری یزدی - طباطبائی - دکتر عاملی تهرانی - عطائی -
 قاضی قوامی - خانم زاهدی - خانم مشائی - خانم هاشمی
 خانم سلیمی .

۲- ادامه شور در لایحه عوارض خروج از کشور.

نایب رئیس - وارد دستور میشویم ، در دنباله شور در لایحه عوارض خروج از کشور آقای دکتر طیب بفرمائید.
 دکتر حسین طیب - جناب آقای رئیس ، همکاران

ارجمند ، در مورد لایحه بحث انگیز عوارض خروج از کشور که در تاریخ چهارم دی ماه سال جاری به ساحت یکی از طرق آن مسافرت های خارج از کشور است باشد

که البته در اصل موضوع جای سخنی نیست و درآمدهای ارزی مملکت که عمدتاً از بابت سرمایه زوال پذیر منابع تجدید نشدنی نفت بدست می آید بایستی بمصارف و نیازمندیهای بسی ضروری تر و با اهمیت تر برسد و اگر امروز این منابع تجدید نشدنی ارزهای نفتی مملکت را که بلیت رهبری های شاهنشاه در این چند سال اخیر رقم آن با گذشته قابل مقایسه نیست بهتر دهیم گناه بزرگی را برتکب شده ایم که نه تنها تاریخ و نسل آینده بلکه جامعه کنونی هم در برابر نیازهای بیشمار که برای نیل به هدف های اجتناب ناپذیر ملی دارد مسئولیت های ما را نخواهد بخشید. وظیفه و تعهد صادقانه ما در برابر منافع واقعی ملت ایران ایستادگی و چاره جوئی در برابر یک چنین موجبات و مسائلی است که اقتصاد و درآمد و ثروت های ملی بایشترین بازده، نیرومندترین اهرم تحریک و تحقق خواست ها و آرزوهای ملی باشد نه آنکه درآمدها و ثروت ها و سرمایه های ملی به مصارف تجملی و تفتنی و توخالی و زیان بخش به حال اقتصاد و آینده مملکت و ایجاد شکاف در نسج یکپارچگی ملی که خواست استعمارگران و دشمنان سوگند خورده سیاست مستقل ملی ایران است برسد، که البته سیاست های جلوگیری از خروج ارز بایستی در مجموعه هم آهنگ باشد و جنبه های متضاد و متناقض بایکدیگر نداشته باشد. روز سه شنبه یازدهم دیماه که همین لایحه در دستور مذاکرات مجلس شورای ملی بود در تفسیر اقتصادی روزنامه رستاخیز تحت عنوان جایزه اقامت در خارج مطالبی نگاشته شده بود مبنی بر آنکه روزنامه ها خبر داده اند واردات اتومبیل های خارجی مسافرت مشروط به اقامت دوماهه مسافران در کشورهای خارجی می شود که در حقیقت جایزه ای است برای اقامت طولانی تر در خارج کشور و مصارف و خروج بر مراتب بیشتر ارز از مملکت - که به عقیده من این دو سیاست یکی بازدارنده از خروج ارز و یکی جائزه اقامت در خارج با هم مغایرت و تناقض دارند ...

اما نکته قابل توجه برای سیاست بازدارنده خروج بی رویه ارزهای مملکت بایستی بعرض برسانم مادام که برای جلوگیری از تحصیل درآمدهای کلان و زحمت نکشیده باد آورده و نامشروع ترتیب قاطعی اتخاذ نشود و عدالت اجتماعی همانگونه که از هدف های اساسی هر جامعه سالم است بصورت کامل و قاطع استقرار نیابد و موجبات توزیع هرچه بیشتر عادلانه تر ثروت ملی فراهم نیاید، من تردید دارم که افزایش عوارض خروج از

کشور بتواند بصورت مکانیزم بازدارنده و قاطع جلوی سيل هجوم مسافرت های غیر ضروری تجملی و تفتنی خروج از کشور را بگیرد و گروهی که به چنان درآمدهای کلان زحمت نکشیده و باد آورده دسترسی دارند برای عیاشی و خوشگذرانی و صرف پول های مملکت در ویلاها و تمارخانه ها و عشرتکده های خارج از کشور بدون کمترین اشکال و بهای هرچه بیشتری را سهولت پرداخت خواهند نمود که تاوان آن معمولاً به اکثریت جامعه و مصرف کننده تحمیل میشود که نتیجتاً شکاف هرچه بیشتر در توزیع عادلانه ثروت ملی را باعث خواهد شد.

بالعکس برای آنها که بمنظورهای اضطراری مانند تحصیل یا معالجه و یا کسب و کار و یا مسائل خانوادگی و ضرورت های دیگر ناگزیر به خروج از کشور هستند مشکلات و ناراحتی هایی را پدید خواهد آورد که باید در تبصره همین لایحه در آئین نامه مورد نظر ایسین مستثنیات و معافیت ها در تکمیل لایحه در نظر گرفته شود و بین اشخاصیکه با انگیزه های تفتنی و تجملی و یا جنبه های الزامی و اضطراری به مسافرت خارج از کشور میروند تفاوت گذاشته شود که از این بابت مشکلاتی برای اکثریت مردم بوجود نیاید که مغایر با روح و نیت قانونگذار است و بهین مناسبت پیشنهادی تقدیم میشود که امید است مورد توجه قرار بگیرد.

اما موضوع بحث انگیز، نحوه اجرا و عملی است که زمان اجرای مقررات قانونی عطف به ماسبق یعنی تاریخ تقدیم لایحه گردیده است که علی رغم توضیحات مکرر سخنگوی محترم دولت تا آنجا که من اطلاع دارم قانع کننده نبوده است تا آنجا که منجر به پرسش در این زمینه از سوی همکاران گردید که البته حق این بود پاسخ به سوال همکاران مقدم بر طرح لایحه در دستور مذاکرات مجلس شورای ملی قرار بگیرد.

استدلال موافقین ناظر بر ضرورت افزایش عوارض خروج از کشور بود نه برقراری و اجرای آن از تاریخ تقدیم لایحه و مقدم بر توشیح شاهنشاه پرسش هائی هست که چه ضرورت و شرایط اضطراری وجود داشته برخلاف عرف و سنت معمول زمان اجرای مقررات همان تاریخ تقدیم لایحه تعیین گردیده است؟ و اگر ضرورت فوری وجود داشت مگر نمی شد که با پیش بینی قبلی لایحه را در تاریخ جلوتری به پارلمان تقدیم نمود؟

و اگر دولت درخواست فوریت می نمود مگر نه آن بود که لایحه در مدت زمان کوتاه تر حتی با تشکیل

جلسه فوق العاده در ایام تعطیلات قانونی هم مراحل قانونگذاری خود را می گذرانند و لایحه ای که در تاریخ ۲۰۳۶/۱۰/۴ تقدیم شد خیلی زودتر از امروز بمورد اجرا گذاشته میشد؟

گرچه هنگامیکه مسئله از دیدگاه کیفیت و ماهیت مورد بررسی است مسئله کمیت مطرح نمی شود اما جای پرسش است مگر تفاوت کمی عوارض افزوده شده از زمان تقدیم لایحه تا زمان انجام مراحل و تشریفات کامل قانونی (با توجه به اینکه کاملاً امکان این وجود داشته که در مدت زمان بسی کوتاه تر این مراحل بخوبی پیشرفت نماید) جمعاً چه مبلغی می شود که عمل انجام گرفته بی اعتنائی و یا بی دقتی و ندیده گرفتن ظرافت های شیوه قانونگذاری توجیه شود در کجای قانون اساسی و یا متمم قانون اساسی تجویز شده که دستگاه مجریه پرداخت مرسوم را تحت عنوان سپرده به تشخیص خودش بدون حکم قانونی به خزانه دولت مقرر و مجری بسازد؟ و این چه مصلحت اندیشی و ایجاد بدعت گذاری و سابقه بوجود آوردن در قانونگذاری است؟ که بر امر متزلزل ساختن سنگر استواری که بموقع مدافع و نگهبان موجودیت ملی خواهد بود چه عواقب و بی آمدهائی را در بر خواهد داشت که به مصلحت مملکت نخواهد بود.

با توضیحاتی که داده شد نظریات خود مراد کلیات لایحه عوارض خروج از کشور بشرح زیر خلاصه می نمایم:

۱ - هدف های بازدارنده مسافرت های غیر ضروری به خارج از کشور و خروج بیهوده ارز از مملکت مورد تأیید و پشتیبانی است (صحیح است)

۲ - مکانیزم افزایش عوارض خروج از کشور برای کسانی که درآمدهای کلان و زحمت نکشیده دارند کافی و مؤثر نیست و فشار آن نباید متوجه کسانی باشد که با درآمدهای شرافتمندانه در شرایط اضطراری ناگزیر به مسافرت خارج از کشور می باشند.

۳ - مستثنیات معافیت از پرداخت افزایش عوارض مسافرت های اضطراری و الزامی به خارج از کشور بمنظور تحصیل - معالجه - کسب و پیشه - ضرورت های خانوادگی و از این قبیل موارد خاص در آئین نامه تبصره ۴ با دقت پیش بینی و به تصویب کمیسیونهای مربوط محیطین برسد.

۴ - تاریخ اجرای مقررات قانونی که ناشی از بی دقتی و ندیده گرفتن ظرافت های شیوه قانونگذاری است بدون تعصب اصلاح شود و پس از انجام مراحل کامل

قانونگذاری و توشیح شاهنشاه بمورد اجرا گذاشته شود از توجه همکاران ارجمند سپاسگزارم (احسنست).

نایب رئیس - آقای ادیب مجلسی بفرمائید.

ادیب مجلسی - با اجازه مقام ریاست و همکاران محترم بنده بعنوان مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی سخن میگویم ابتدا لازم میدانم تشکر کنم از همکاران محترم و اعضای کمیسیون امور اقتصادی و دارائی که پیشگام طرح این لایحه آنچه که باید و شاید نسبت بانطباق لایحه با قانون اساسی و بحث درباره آن ذهن همکاران را روشن کردند در ضمن آنچه که دوستان در این جا بیان کردند بن این مطلب را فہماند و بنام ملت ایران، که مجلسیان در دوره رستاخیز بیش از هر چیز وسواس دارند که نسبت بسوگندی که خورده اند موافق قانون اساسی عمل کنند و خدای نکرده خلاف قانون اساسی عمل نکنند این حسن نیت دوستان و دقت در ساحت مقدس مجلس شورای ملی در این دوره شایستگی تمام بنحوه انتخاب دوستان حاضر در جلسه را دارد اما مسئله ای که خواستم عرض کنم این است که همه ما در هر مقام و سمت که هستیم باین سوگند وفا داریم (دکتر اسفندیاری - اگر هیات دولت هم قسم خورده بودند این قسمت را رعایت میکردند) لایحه ای که آمده است مبنی بر اصل هیجدهم قانون اساسی ندارد و آنچه که مجلس تصویب کند محترم است و آنچه که مجلس تأیید کند منجر است اگر در قانون آمده است که از زمان تقدیم و مجلس قبول کرد همان محترم است در جلسه گذشته مقام ریاست سخن بسیار بجائی فرمودند در پاسخ یکی از همکاران محترم که تصور کرده بودند که قبل از تصویب مجلس وجوهی دریافت شده است فرمودند پولی دریافت نشده (دکتر اسفندیاری - یعنی میفرمائید از این بابت تا کنون پولی دریافت نشده است؟) زمانی که مجلس تصویب کرد این دریافت قانونی است و اگر مجلس ترتیب دیگری تطویب کرد و مقرر داشت در آن صورت همان محترم است همکاران محترم ما هیچکدام نباید مدعی باشیم که از باب کاتولیک تریم همه ما وطن پرست و شاهدوستیم همه مایه قانون اساسی و فاداریم من بعنوان مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی اگر تشخیص میدادم که این لایحه با قانون اساسی مغایرت دارد دست خودم را قطع میکردم (احسنست) و این لایحه را امتضاء نمی کردم وقتی شخصی مانند دکتر جمشید آموزگار که در

تمام مراحل زندگیش وفاداری به شاهنشاه و قانون اساسی را نشان داده است و در این مملکت خدماتی انجام داده است این قانون را امضاء کرده است ما چطور می توانیم بگوئیم که برخلاف منویات شاهنشاه است؟ شاهنشاهی که تمام تأکیداتشان بر حفظ و حراست قانون اساسی است یکی از دوستان این جا گفت که در مجلسی حضور داشتیم که آنجا بحث شد چرا چنین قانونی را به مجلس آورده اند و من خجالت کشیدم، چرا خجالت کشیدی؟ می توانستی خدماتی را که این مجلس رستاخیز در این دوران درخشان برای ملت ایران انجام داده است برای آنها بازگو کنی تا خجالتت نکشی کلاً نامه درخشان مجلس رستاخیز تا این زمان نشان می دهد که این مجلسیان در این دوره بخصوص بزرگترین خدمات را به تاریخ مشروطیت انجام داده اند (صحیح است - احسنت) از دو حال خارج نیست یا یک نفر از روی غرض و از روی بی اطلاعی حرفی زده است که در آن صورت نماینده مجلس باید او را از اشتباه بیرون بیاورد. طبق اصل سی ام متمم قانون اساسی ما معتقدیم که نماینده ملت ایران هستیم و باید آن شخص یا دیگری را از اشتباه بیرون بیاوریم و اگر مغرض است باید در همان لحظه بعنوان نماینده واقعی ملت ایران دهانش را خرد کنیم البته با استدلال و منطق، من اعتقاد دارم که آنچه دوستان در اینجا گفته اند از روی حسن نیت بوده است (صحیح است) ولی این نکته لازم است گفته شود هرگاه بین مجلس و دولت تفاهم بسیار نزدیکی پیش می آید این سخنان از گوشه و کنار شنیده میشود من میخواهم در اینجا بگویم دوستان عزیز: در ره منزل لیلی که خطر هاست بجان شرط اول قدم آن است که مجنون باشی. اگر ما واقعاً به قانون اساسی معتقد هستیم و به سوگندی که در این مکان مقدس خوردیم باید بدانیم که حفظ و حراست قانون اساسی و رعایت حقوق مجلسیان و ملت ایران از هر چیز برای ما واجب تر است و مقدس تر است (احسنت) من قصد اطلاع کلام ندارم ولی مطلبی را لازم میدانم بگویم اکنون که جناب آقای رامبد تشریف آوردند دولت عرض میکنم آنچه که وظیفه واقعی ما است این است که در تدوین آئین نامه ای که بموجب این قانون دولت تهیه خواهد کرد باید دقت شود (صحیح است) که بیماران، دانشجویان، مرز نشینان و کسانی که برای تحقیقات علمی میروند و آنهایی که طبیعت کارشان بموجب تشخیص در این آئین نامه ایجاب میکند باید حتماً مشمول معافیت هائی بشوند این است وظیفه واقعی نماینده ای

که باید در جهانی که به نفع اکثریت ملت ایران است اقدام کند در کمیسیون امور اقتصادی و دارائی این مسئله بحث شد و من با اعتقاد به حسن نیت دولت اعلام میکنم که قول داده است در تدوین آئین نامه منضم این قانون دقت کافی بشود تا برای دسته هائی که مورد تسائید نمایندگان محترم است معافیت هائی در نظر بگیرند در خاتمه عرایض ضمن تجلیل از احساسات دوستان و همکاران محترم در کمیسیون امور اقتصادی و دارائی و کمیسیون کشور و کمیسیون بودجه که نشستند و این لایحه را بررسی و مطالعه کردند عرض میکنم شاید بدو و تحت تأثیر بعضی سخنان تصور میکردند که خدای نکرده گوشه ای از این قانون برخلاف قانون اساسی باشد ولی بعداً مسلم شد و اعتقاد کامل پیدا کردند که اینطور نیست و لایحه را با اتفاق آراء تصویب کرده اند و من میدانم برای اموری این وجوه دریافت میشود که بفتح ملت ایران است و باید چنین بشود و اگر ما نماینده تمامی ملت ایران هستیم بهیچ وجه نباید بخود اجازه دهیم و بگوئیم ما برای زمان معین می خواهیم از این مسئله دفاع کنیم این مانند آن است که ما نماینده عدای از مردم ایران هستیم وقتی که قرار باشد این قانون بصورت کلی در بیاید پس موضوع تاریخ تقدیم و تاریخ تصویب مطرح نیست من متوجه شدم که همه دوستان با اصل قضیه موافق هستند وظیفه کلی ما و وظیفه ای که در برابر شاهنشاه خود داریم آرزو میکنم این مجلس دوران رستاخیز مانند همیشه همچنان که تا این لحظه انجام وظیفه کرده است من بعد هم منشاء خدمات ارزنده ای باشد (صحیح است - احسنت).

نایب رئیس - آقای دکتر رحمانی بفرمائید.

مهدی از نمایندگان - تشریف نداشتند.

نایب رئیس - آقای دکتر شریعت تشریف بیاورید.

دکتر شریعت - مقام معظم ریاست، همکاران ارجمند من قصد نداشتم بفرمایم این لایحه صحبت کنم زیرا اولاً تصور نمیکردم این لایحه مورد ایراد و بیمهری عدای از همکاران محترم قرار بگیرد ثانیاً از ابتدا معتقد بودم که لایحه مورد بحث بر طبق موازین قانونی تهیه و تقدیم شده و با هیچیک از قوانین مغایرتی ندارد و لسی اظهارات تنی چند از نمایندگان محترم که این لایحه را مخالف قانون اساسی دانستند مرا بمطالعه مجدد در قوانین مختلف و آکسب اطلاعات بیشتر ترغیب نمود که ضمن آنکه از این باب از همکاران گرامی تشکر مینمایم لازم میدانم خلاصه ای از آنچه را آکسب کرده ام عرض

ساحت مقدس مجلس شورای ملی برسانم.

این لایحه نه تنها با قانون اساسی بلکه با هیچیک از قوانین مغایر نیست زیرا در عصر درخشان پهلوی هیچ فردی اجازه و حق ندارد برخلاف قانون اساسی و با سایر قوانین مملکتی گام بردارد تا چه رسد باینکه لایحه ای برخلاف قانون اساسی تهیه و قانونی نیز مخالف قانون اساسی از تصویب مجلس بگذرد خاصه آنکه شخص اول مملکت که بتأیید دولت و دشمن و ایرانی و خارجی وطن پرست ترین - دانشمندترین شخصیت ها و دلسوزترین فرد نسبت بمردم مملکت میباشند دقیقاً بر اجرای قانون اساسی که یکی از مقدسات کشور است نظارت میفرمایند و هیچگاه اجازه نمیفرمایند برخلاف این قانون مقدس گامی برداشته و با لایحه ای تنظیم و تقدیم شود (صحیح است) و انگهی باید دید ذیل لوایح را چه کسانی امضاء کرده اند. لایحه مورد بحث با مضای آقای دکتر جمشید آموزگار نخست وزیر بمجلس تقدیم شده است. دکتر آموزگاری سالیان دراز از مصدر مشاغل مهم مملکتی بوده و بدون تردید یکی از موجه ترین - درستکارترین و داناترین شخصیت های مملکتی است. چهره ای وطن پرست - شاه دوست و خدمتگزار صریح برای شاهنشاه آریامهرو مملکت است و چنین شخصیتی با این خصائل هیچگاه ذیل لایحه ای را که برخلاف قانون اساسی باشد امضاء نمیکند آنهم در زمانی که دیر کلی حزب رستاخیز ملت ایران را بر عهده دارند. حزبی که بر سه اصل مقدس نظام شاهنشاهی قانون اساسی و انقلاب شاه و ملت استوار است. همچنین وزرای کابینه از جمله افراد میهن پرست و خدمتگزار میباشند و کاری برخلاف قانون انجام نمیدهند (صحیح است) و اما در مورد عطف بمسابق شدن قوانین، ماده ۴ قانون مدنی میگوید: «اثر قانون نسبت بآئیه است و قانون نسبت بماقبل خود اثر ندارد مگر اینکه در خود قانون مقررات خاصی نسبت باین موضوع اتخاذ شده باشد»

بنابراین ملاحظه میفرمائید که تصویب قانونی که تاریخ اجرای آن تاریخ تقدیم لایحه بمجلس باشد منع قانونی ندارد و بر همین اساس چه در این دوره و چه در ادوار گذشته قوانینی بتصویب مجلس رسیده که اجرای آن از تاریخ تقدیم لایحه و یا قبل از آن بوده است. بعنوان مثال به قانون معافیت شیشه از پرداخت حقوق گمرکی که اخیراً از تصویب گذشت همچنین به قانون تعدیل و تثبیت اجاره بها، مصوب ۲۵۳۲/۱۱/۲۹ و قانون تقلیل حق ثبت سفارش کالا مصوب ۲۵۳۳/۳/۲۱ اشاره میکنم که تاریخ اجرای آن یا تاریخ تقدیم لایحه

و یا قبل از تقدیم لایحه بوده است (صحیح است) از این گذشته دولت لایحه را به موقع اجرا نگذاشته و تا جنبه قانونی بخود نگیرد اجرا نخواهد کرد و جوهری که در حال حاضر از مسافران اخذ میشود بعنوان ودیعه میگیرند و ودیعه نیز قانونی و رایج است منجمله و دیعه تلفن - آب - برق و امثال آن که اخذ میشود همچنین جوهری را که دادگاهها از اصحاب دعوی بعنوان جبران خسارات احتمالی مطالبه میکنند و در صندوق دادگستری تودیع میشود نمونه دیگری از اخذ ودیعه است. لذا همکاران ارجمند ملاحظه میفرمایند که لایحه تقدیمی دولت کاملاً منطبق بر موازین قانونی بوده و با هیچیک از قوانین مخالفتی ندارد و نه در این دوره مجلس و نه در ادوار گذشته بخصوص از سال ۱۳۳۲ تاکنون لایحه ای که مخالف قانون باشد تقدیم مجلسین نشده و قانون مخالف با قانون اساسی نیز بتصویب نرسیده است. ضمناً همکاران محترم توجه دارند که اگر مطلبی خلاف قانون خواهد عنوان بشود ریاست معظم مجلس که از شخصیت های خدمتگزار و دانشمند و شادوست میباشند و رعایت قوانین رایبسته تأکید میفرمایند بهیچوجه اجازه طرح آن را نمیدهند (صحیح است) لذا مطمئن باشید که این لایحه با رعایت کلیه قوانین مملکتی بخصوص قانون اساسی تهیه و تقدیم شده است (احسنت)

در خاتمه با توجه باینکه از فرمایشات همکارانی که در مخالفت با لایحه صحبت کردند چنین استنباط میشود که با نفع لایحه که اخذ عوارض است موافق میباشند منتها معتقدند تاریخ تقدیم به تاریخ تصویب تغییر یابد که با آنچه گذشت تغییر تاریخی لزومی ندارد لذا چون وجوه حاصله از اجرای این لایحه در جهت تأمین رفاه مردم بمصرف خواهد رسید امید است همکاران محترم با تصویب گزارش شورای اول لایحه ثابت کنند که در اجرای مقاصد خیرخواهانه دولت پیوسته آماده همکاری میباشند.

از توجهی که نسبت بعرایض مبذول فرمودید متشکرم (احسنت)

نایب رئیس - آقای رفعتی بفرمائید.

رستم رفعتی - با اجازه مقام ریاست و همکاران محترم مطالبی را که بنده یادداشت کرده بودم صحبت کنم عدای از دوستان اظهار کردند و هیچگونه تردیدی نیست که بعد از انقلاب شاه و ملت درآمد سرانه مردم ایران چه روستائی و چه کارگر و چه کارمند و چه مردم بازار رو به افزایش رفت بالطبع مردمی که درآمد بیشتر داشته باشند رفاه بیشتری خواهند خواست من با اشاره بمسئله

یکی از دوستانم جناب آقای چهارزی عرض میکنم من خیلی لذت بردم که شنیدم یک روستائی ویک رعیت سابق آماده میشود که برای معالجه به اروپا برود یا آمریکا نمیدانم چون فرمودند بخارج از کشور بهرحال این مباحثاتی بود برای من کشاورز (عباسپیرزائی - صحیح است) ومباحث است برای شمای کارگر، همکاران محترم این درآمدها ناشی از تلاش است که شاهنشاه در این مملکت میکنند ، این درآمدها بادآورده نیست، اینها درآمدی است که با زحمت ویا خون دل ودر اثر مبارزه با سیاستهای استعماری چسبه در داخل و چه در خارج بسپست آمده است ولسی از جای دیگر من متأسف شدم از جریان آن محفل گرمی که ایشان تشریف داشتند تحت چه تأثیر کلامی قرار گرفتند که آن اظهارات را نمودند! من متعجبم که ایشان در چه عالم خلسه ای بودند که به ایشان جواب ندادند جناب دکتر، شاهنشاه از مجلس دوره بیست وچهارم اظهار رضایت فرمودند و روی کار آنها صحنه گذاشته اند گفتند یک خانم، من انتظار دارم تحقیق کنند این خانم کیست که توهین به قانون اساسی کرده و توهین به مجلس ایران کرده من توصیه می کنم این خانم را تحت تعقیب قرار بدهند (مظهری - اظهار نظر در ایران آزاد است) البته اظهار نظر هر نماینده ای جناب آقای مظهری عقیده شخصی آن است ولی توهین کردن یک خانم (مظهری - آن خانم هم فردی از افراد این ملت است) بلی اظهار یک فرد است و هیچ فردی از افراد ملت حق توهین به قانون اساسی را ندارد، چرا باید بگوئیم واحسینا چی شده؟ لایحه آمده و عوارض گذرنامه هزار تومان اضافه شده هزار تومان بیشتر برای رفتن به خارج باید داد، گفتار نمایندگان جناب آقای مظهری مستند نیست تا وقتی که مجلس آن را تأیید نکرده است بلکه نظر شخصی است و نمیشود روی آن حساب کرد نماینده ای که بده مجلس شورای ملی راه پیدا کرده است بخاناتش را داده ولی اشتباه هم ممکن است بکنند مسؤلیت گفتار این نماینده با مجلس نیست تا زمانی که گفتار او از طرف مجلس مورد تأیید و تصویب قرار نگرفته آن گفتار خودش است ولی همین قدر که مورد تأیید قرار گرفت آن گفتار بصورت قانون در می آید باز هم بحث در این جا است که جناب دکتر آموزگار این لایحه را امضاء فرمودند اما من احترام خاصی برای ایشان قائلم، ایشان سربازی است فداکار که ثابت نموده اند، فداکارترین سربازی که در این مملکت هست خود ایشان است و به شاهنشاه و قانون اساسی هم مؤمن است و محترم میدارد، ما ایمان داریم که شخص ایشان

و دولت ایشان که منتخب مجلسین و شاهنشاه هستند هیچوقت عملی را خلاف قانون اساسی انجام نخواهند داد چه رسد که لایحه ای را تقدیم مجلس نمایند (یکی از نمایندگان : لایحه یا لایحه؟) بنده کشاورز، نه دکتروستم نه آخوند! در روزنامه اطلاعات نویسنده توانا جناب آقای امیرانی شرحی را نوشته بودند که خانمی در پاریس پالتو پوست میخورد ، پالتو پوست بتن ایشان گشاد بوده، بعد برای پرو پیش یک خیاط می برد، پرو اول را می گویند یک هفته دیگر، خوب این خانم فوراً سوار هواپیما میشود می آید تهران، یک هفته دیگر می رود، میگویند آماده نیست بالاخره تا هفته سوم برای سومین بار این خانم به نوشته این نویسنده محترم می رود به خارج از کشور برای پرویک پالتو حتماً استطاعت دارد، من بارها از دوستان و بازاریان شنیده ام که عده ای هستند که بخاطر آوردن اجناس لوکس به خارج از ایران سفر می کنند و مقداری اجناس را می آورند و این جا می فروشند، خوب پس این جنبه کسبی دارد که میروند. برای کسب عایدات میروند، ولی در اینجا می توانند همکاران ما مخالفت کنند اما آن چند نفر از همکارانمان که مخالف بودند که فکر نمی کنم مخالف باشند شاید نظرشان حالا این نباشد دوستان ما که صحبتی درباره لایحه و قانون اساسی فرمودند من نمیدانم کجایش با قانون اساسی مغایرت مالان بیش از ۶۰ نفر از نمایندگان داریم که از دوره های گذشته در مجلس حضور دارند، لوائح از تاریخ تقدیم ما زیاد داشته ایم دوسه نمونه اش را دوستان اسم بردند و یکی هم بنده فکر میکنم بادم هست و آن راجع به تقییل حق التبت سفارش کالاست که در سال ۳۰ تقدیم شده و نوشته از تاریخ تقدیم، و تصریح شده از اول فروردین ماه آن سال اجرا میشود، پس یک سوابقی هست و اینجا پیش کسوتان مجلس هستند و ایمان دارند که خلاف نکرده اند و به قانون اساسی کاری ندارند، یکی از همکاران اشاره به تعدیل ثروت ها کردند شاید منظورشان تعدیل درآمدها بوده، من فکر میکنم که باید تعدیل درآمد باشد این از او امر شاهنشاه است، دولت موظف است تعدیل درآمد کند، مملکتی است آزاد. هر کس بیشتر کوشش کند، هر کس بیشتر فعالیت کند در این مملکت آزاد میتواند استفاده بیشتری ببرد ولی شرطش این است که حق دیگران را ضایع نکند دولت در این جا موظف است تعدیل درآمد کند و آن دوست ما نباید بیم داشته باشند و تعدیل درآمد اختلاقی با تعدیل ثروت دارد، تعدیل درآمد امیر شاهنشاه

است و باید در مملکت رعایت بشود، اصولاً ما چرا بایستی بیائیم از افزایش درآمد مملکت که ابعدها محتاج این مالیات ها خواهیم شد جلوگیری کنیم یکی از دوستانم که گاهی بارو می رود وقتی می پرسم برای چه کاری میروی می گوید من میروم ببینم که مارشال بتن را چگونه کشند؟ اصلاً چرا محاکمه اش کردند (دکتر مشیر - شما وکیل من هستید یا وکیل مردم!؟) حالا ایشان واقعاً میروند تحقیق کنند چون واقعاً محقق هستند سالی سه چهار مرتبه میروند در نتیجه کتابشان هزارها تومان فروش خواهد رفت، چه ضرر دارد چهار هزار تومان در سال بیشتر بدهند. جنگ اعصاب به چه دردی میخورد بنده فقط در یک قسمت از این لایحه پیشنهاداتی دارم که به موقع تقدیم کمیسیون خواهم کرد. احترامی که شاهنشاه و ملت ایران به قانون اساسی دارند، جناب رامید، از جنبه مذهبی و ملیت است هر دو ما وقتی به قرآن اعتقاد داریم به قانون اساسی همان اعتقاد را داریم زیرا مذهب رسمی ما جعفری است که در قانون اساسی تصریح شده حتی از جنبه روحانیت هم مورد احترام ما است بنده از همکاران بسیار ارجمندم استدعا دارم که با دقت بیشتری باز هم مرور کنند ، این لایحه به نظر میرسد که خلاف قانسون اساسی نیست انتظار دارم همه آقایان به آن رأی بدهند.

نایب رئیس - آقای سالار جاف تشریف بیاورند.

نمایندگان - در جلسه تشریف ندارند.

نایب رئیس - آقای مظهری تشریف بیاورند.

مظهری - جناب آقای رئیس، همکاران محترم، بنده صحبت امروز را در دو بخش حضورتان عرض می کنم، قسمت اولش را فکر کردم بطور خلاصه عرض کنم که اخذ عوارض گذرنامه به چه صورتی آغاز شد و به کجا رسید در دوره بیست و یکم مرحوم منصور تحت عنوان تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی لایحه ای با قید دو فوریت به مجلس آوردند. (یکی از نمایندگان : ۳ فوریت) فوریت سوم آن فی المجلس از سوی نمایندگان پیشنهاد شده بنده این صورت مذاکرات را که می خواندم هم متأثر شدم و هم در عین حال خوشحال، خوشحال شدم که بهرحال مذاکرات این مجلس باقی می ماند و آیندگان بهر صورت یک روزی ورق خواهند زد و متأسف شدم از مطالبی که بعضی از مقامات مسؤول در پشت این تریبون عنوان می کنند، و توجه ندارند که باقی می ماند متأسفم که این صحبت را می کنم چون مربوط به مرحوم منصور است ولی براسی که مطالب خیلی آبکی است و براسی بدون احساس مسؤلیت است

و در عین حال عوام فریبانه، جناب دکتر بقائی یزدی هم در همین صورت مذاکرات ملاحظه شده که در آن جلسه مطالبی فرموده اند و نخست وزیر وقت در جواب ایشان که از گرانی نفت مورد نیاز مردم برای سوخت نگرانی داشته که گرانی آنها جزو تأمین اعتبارات عمرانی بوده است میگوید چرا شما نگرانید ما برق داریم و روستاهای مانا سه سال دیگر زیر شبکه برق خواهد بود و اصلاً نیاز بسوخت نفتی در روستاها نداریم، بهر تقدیر از این مقوله واقعاً بگذریم چون مربوط است به کسی که در گذشته است و من هم در میگذرم بنابراین برای اطلاع همکارانم این مسئله را عرض میکنم که پس از پانزده سال تاریخ ورق میخورد و آنچه که در این مجلس می گذرد به نظر آیندگان خواهد رسید ، بهرحال در مورد سیر لایحه عرض می کردم بعد از تصویب این قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی که در آنجا صحبتی از آئین نامه نبوده است و یک قانون مشخصی بوده است و در آنجا گفته شده است که هر کس می خواهد به خارج از کشور برود باید هزار تومان بپردازد تبصره ای در سال ۱۳۴۴ به بودجه اضافه کردند البته در ماده ۴ قانون تأمین اعتبارات عمرانی صحبتی از کسانی که نباید هزار تومان را بپردازند نبوده است فقط در یکی از تبصره هایش کودکان و زائرین عتبات و حجاج معاف بوده اند بهرحال یک تبصره آوردند که ایرانیانی که مشمول ماده ۴ قانون اعتبارات

عمرانی نمیباشند طبق آئین نامه ایست که بتصویب هیئت وزیران میرسد که این ماجرای تصویب نامه هم خودش یک چیز جالبی است و من پیشنهاد می کنم که دوستان بخوانند و ببینند که بچه صورت آئین نامه در هیئت دولت میگذرد بصورتی که اصلاً مطالب ارتباط با هم و با قانون ندارند و من خواهش می کنم بروید بخوانید که وقتی ما اینجا اصرار می کنیم که آئین نامه را بیاورید کمیسیونهای مجلس تصویب کنند. برای این است که در آنجا وقت کم است و مشغله زیاد و هر وزیر آئین نامه ای می آورد و تصویب میشود، بهر تقدیر معافیت میدهند به ایرانیان مقیم خارج از کشور، مأمورین دولت شاهنشاهی و ایرانیانی که بطور ترانزیت وارد ایران می شوند، من این را دیگر نفهمیدم چطور یک ایرانی بطور ترانزیت می آید از ایران عبور می کند. واقعاً من این را نفهمیدم و خیلی جالب است و خیلی ممنون می شوم که دوستان متخصص و کارشناس یا نماینده دولت در این مورد توضیحی بفرمایند که منظور از سفر ترانزیتی ایرانیان چیست؟ در متمم بودجه سال ۶۴ یک تبصره دیگری آوردند و تخفیف

مربوط به حجاج را لغو کردند و بالاخره یک تبصره‌ای در دوسال پیش به بودجه اضافه کردند که بعداً بصورت قانون درآمد که کسانی که در خارج از کشور هم می‌خواهند گذرنامه‌شان را تجدید کنند باید مابه‌التفاوتش را بپردازند بنده در مواردیکه مربوط به این مسائل بوده است پیشنهاداتی تهیه کرده‌ام که تقدیم مقام ریاست می‌کنم و استدعا دارم جناب رامبد، روی این مسأله معافیت خیلی دقت بشود. به چه مناسبت یک ایرانی که سرمایه و پول مملکت را برده در پاریس ونیس در آنجا قمار بازی و عسرت می‌کند و سالی چهار بار می‌آید به مملکت خودش دنبال جمع کردن کرایه مستغلاتش و تهیه پول عسرت کردنهایش حالا که میخواهد برگردد و برود دنبال قمار بازی چرا این پول را ندهد (صحیح است) به چه مناسبت؟ اوچه تاج‌گلی به سر این مردم زده است که او را معاف می‌کنیم؟ تاج‌گلی اینست که رفته در جنوب فرانسه مقیم شده و در آنجا آپارتمان خریده و دارد زندگی می‌کند. چرا باید او را معاف کنیم؟ در این مورد من پیشنهاد کردم و اصرار دارم چون اینهایی که مقیم خارجند دو دسته‌اند یادانشجو هستند که باید معاف بشوند یا آنهایی که پول مملکت را برده‌اند و با سرمایه مملکت در خارج زندگی می‌کنند اینها چرا وقتی برای تأمین امکانات بیشتر عشرتشان به اینجا می‌آیند این پول را ندهند؟ مثل همین مطالبی که در این چند روز اخیر روزنامه‌ها نوشتند و واقعاً تأسف انگیز است که یک ایرانی با آنهمه فضاخت به عنوان یک جیب‌بر و دزد صدها میلیون تومان یا دهها میلیون تومان پول مملکت را در قمارخانه‌های خارج برباد می‌دهد (صحیح است) چرا چنین اشخاصی وقتی تشریف می‌آورند به مملکت و می‌خواهند برگردند نباید عوارض بدهند؟ ولی یک بیمار تنگ‌دست که برای معالجه به خارج می‌رود باید این عوارض را بپردازد یکی بن تلفن می‌کرد که آقا ما داریم توی اداره‌مان ده تومان ده تومان پول جمع می‌کنیم تا مستخدم بیمار را برای معالجه سریع به خارج بفرستیم. بنظر من این دوتا مسئله با هم نمی‌خوانند. من اصرار دارم که از ایرانیان مقیم خارج معافیت را بطور کلی بگیرید؛ چون معتقدم هر کس که باین مملکت دلبستگی داشته باشد کمتر از آن خارج می‌شود. (صحیح است) ولی کسی که دلبستگی ندارد هر جامی خواهد می‌تواند بزود آرزاد است که هر جا بخواهد زندگی کند و جنوب فرانسه را بپایان ترجیح دهد. (دکتر بنگدراپور - آقا! اشخاصی که در خارج

دارند کار میکنند آنها را هم در نظر داشته باشید!) ما وقتی برای کار کردن، از کره و ژاپن و آمریکا و چین و فرانسه کارگر متخصص و تکنیسین و مهندس می‌آوریم، آنها ترجیح دارند می‌خواهند کار کنند بیایند اینجا کار کنند قدمشان بر چشم و اگر نمی‌خواهند کار کنند دشان را بگذارند روی کولشان و گوشان را گم کنند! مطلب اساسی دیگری که در اینجا میخواهم عرض کنم و از زوایای مختلف باید مورد بحث قرار بگیرد گرچه دوستان در این جلسه و جلسه قبل مطالبی فرمودند ولی من میخواهم یک هشدار به مجلس ایران بدهم و تقاضا می‌کنم که دوستان صمیمانه توجه بفرمایند. لایحه‌ای را دولت به مجلس داده است، ظاهراً اجراء شده است. حالا جناب رئیس فرموده‌اند که اجرا نشده من واقعاً توجیه نشدم که چطور تصویب نشده ولی اجرا شده (یک نفر از نمایندگان - لایحه هنوز تصویب نشده) به هر حال کاری است شده و این لایحه را سه کمیسیون مهم مجلس ایران تصویب کرده‌اند و ۶۲ نفر نمایندگان عضو کمیسیونهای کشور، دارای بودجه پای این لایحه صحه گذاشته‌اند و این لایحه حالا به مجلس آمده است. من نمیدانم کارشان درست بوده یا نه (عباس میرزایی - به یقین درست بوده است) من میخواهم عرض کنم که اگر بگوئیم این لایحه مخالف قانون اساسی است و بعد هم به آن رأی بدهیم، اگر چنین کاری را بکنیم، به قانون اساسی خیانت کرده‌ایم، به مشروطیت خیانت کرده‌ایم. (یک نفر از نمایندگان - بهیچوجه مخالف قانون اساسی نیست) من عرض نمی‌کنم که مخالف قانون اساسی است ولی خواهش می‌کنم که همکاران ما که کارشناس امور حقوقی هستند تشریف بیاورند پشت این تریبون و توضیح بدهند. جناب شریعت! این کافی نیست که بگوئیم مخالف قانون اساسی نیست چون عده‌ای هم می‌گویند خلاف قانون اساسی هست، این کار توجیه قانونی لازم دارد. توجیه کنید به چه دلیلی مخالف قانون اساسی نیست (شریعت - به دلیل آنکه هفته گذشته خودتان قانونی نظیر این را تصویب کردید. خواهش می‌کنم قانون شیشه‌جام را ملاحظه بفرمائید.) من تقاضا می‌کنم به تذکر من بیشتر توجه بفرمائید (پزشکپور - جناب مظهري! بحث درباره لایحه نیست، بحث درباره اینست که قبل از تصویب لایحه اگر وجهی گرفته شود مخالف قانون است این عمل است که مخالف قانون اساسی است) (یک نفر از نمایندگان - عمل مخالف قانون اساسی است ولی لایحه

برخلاف قانون اساسی نیست) من استدعا کردم نکته‌ای که در صحبت من مستتر بود توجه بفرمایید. من عرض نکردم هست یا نیست بلکه گفتم ۶۲ نفر از همکاران من و شادریای این لایحه صحه گذاشتند و عرض کردم که این صورت مذاکرات برای سالهای آینده باقی می‌ماند ما در اینجا قسم خورده‌ایم که از قانون اساسی پاسداری کنیم. من معتقدم که اگر کاری برخلاف قانون اساسی باشد تنها گفتن در پشت تریبون کافی نیست من از جان خودم برای حفظ قانون اساسی خواهم گذشت، پاسدار قانون اساسی در درجه اول شاهنشاه مملکت است (صحیح است، احسنت) شاهنشاه در اولین روز سلطنتش در همین مجلس شورای ملی قسم خورده که به قانون اساسی احترام بگذارد. (صحیح است) البته دولتیان قسم نخورده‌اند من پیشنهاد می‌کنم جناب رامبد، اینرا هم بررسی کنید. چه اشکالی دارد کسانی که به مقامات دولتی می‌رسند همانطور که شاهنشاه و نمایندگان ملت قسم می‌خورند آنها هم قسم بخورند؟ اینرا واقعاً بررسی کنید و من معتقدم اگر لازم است خود ما طرحی تقدیم می‌کنیم که وزرا هم مؤتلف باشند هنگام قبول مسئولیت و کسب این مقامات بیایند اینجا وسوگند را تکرار کنند. (دکتر درودی - خوشبختانه جناب رامبد قبلاً قسم خورده‌اند) بفر تقدیر من استدعا می‌کنم این مسئله را مورد رسیدگی و توجه قرار بدهید. من مطلب برای بحث در این زمینه بسیار دارم ولی خدا را شاهد می‌گیرم تردید دارم درباره‌ی گوگردنش چون می‌ترسم که عده‌ای بگویند این کار برخلاف قانون اساسی است و بعد تصویب کنید آنوقت آیندگان به چه صورت تعبیر خواهند کرد؟! - من استدعا می‌کنم نه به عنوان دفاع از لایحه و نه به عنوان دفاع از دولت، وجداناً شما کارشناسان حقوقی که نماینده مجلس هم هستید بیایید اینجا توضیح بدهید و برکنار از هرگونه تعصب این قانون را توجیه کنید. بنده اینجا رقمی را یادداشت کرده‌ام که برابر آخرین درآمدی که دولت از این بابت داشته روزی ۵۰ هزار تومان است ۵۰ هزار تومان رقم قابل ملاحظه‌ای نیست! (دکتر رئیس - این طور نیست).

(یکی از نمایندگان - تنها در یک ماه ۷۶۰ هزار نفره خارج مسافرت کرده‌اند)

مظهوری - تیمساریات فرمودند که ۱۹۸ میلیون تومان در سال جمع درآمد بوده است من از زوی این رقم حساب کردم حالا هرچه میخواهد باشد ما که شربت لیوانی سیصد میلیون تومان می‌خوریم دیگر در اینگونه

موارد مشکلی نداریم!! (عباس میرزایی - این شربت نیست زهر است!) بهرحال من اعتقاد دارم که دولت هم تعصبی ندارد ولی به آن صورت نباشد که ما حرفهایمان را بزینم دولت هم حرفهایش را بزند و رأی بدهیم و اینها اینجا بماند. من بشرفم قسم، بقانون اساسی احترام می‌گذارم این چه مسأله‌ایست که ما آنان بان توجه نمی‌کنیم. اینکه مایه‌ایم حرف بزینم و صحبت کنیم و توی روزنامه‌ها هم بنویسند که این کار خلاف قانون اساسی است و دیدیم که همه مردم هم گفتند و ما هم شنیدیم. ولی جناب دکتر چهرازی تنها بحث بر سر خنده ملیح نباشد و عده‌ای بیایند برای مجلس پروندسازی کنند. من جناب آقای رامبد! استدعا میکنم در مسائل مربوط به پارلمان سخنگوی دولت شما باشید و شما لایحه را توجیه و تفسیر بفرمائید. چون همان مسائل همین بحث‌ها را برانگیخت، همان مطالب که گفته اگر برخلاف قانون باشد و مجلس تصویب نکرد ما پولهایی را که گرفته‌ایم پس میدهیم و اگر با قید دو فوریت می‌دادیم مجلس تصمیم نسنجیده می‌گرفت. مایه تعجب و تأسف است، این بحث را من هم در هر مجلسی که رفته‌ام شنیدم جناب رامبد حتماً شما هم شنیدید. بخدا قسم من نگرانم، من نگران این مسأله هستم که ما داریم چکار میکنیم جواب مردم را با همان خنده ملیح! چه میدهیم؟ جناب دکتر چهرازی اگر این لایحه قرار است بتصویب مجلس برسد باید کارشناسان حقوقی که نماینده مجلس هستند شرافتاً و وجداناً برکنار از تعصب، برکنار از خصوصیت بیایند این جا روشن کنند و ما را توجیه نمایند و فقط شعار هم نباشد که فقط مخالف هست یا نیست؟ باید روشن کنند که آن چه در مورد شیشه تصویب شد با این خیلی فرق داشت همان روز هم این جا این مطلب را گفتم و همکار محترم جناب آقای دکتر اسفندیاری هم پیشنهاد کردند و آقای رئیس هم فرمودند اجراء نشود بروید صورت مذاکرات را بخوانید و ایشان فرمودند با توجه به توضیحی که بمقام ریاست دادند من پیشنهادم را پس می‌گیرم پیشنهادم توی صورت مذاکرات مجلس هست ولی آن مسئله با این مسئله تفاوت داشت، این مسئله جنجالی که برانگیخته به علت این است که با مردم ارتباط دارد ولی شیشه با چهار پنچ نفر بیشتر ارتباط نداشت آن چهار پنچ نفر هم چون قضیه جیب بود! کارش خیلی مسئله‌ای بیار نمی‌آورد ولی این مسئله‌ای است که با زندگی مردم سروکار دارد، همه به این مسئله جناب آقای رامبد توجه پیدا کرده‌اند و چون توجه پیدا کرده‌اند این وظیفه مجلس است که

خودش را توجیه کند درقبال تصمیمی که خواهد گرفت البته هرچه آن تصمیم باشد محترم است ولی باید توجه بشود من واقعاً تکرار می کنم و هشدار است که به مجلس می دهم که به این مسئله توجه کند بی تفاوتی از کنار این مسئله نگذرد من یک مقدار مطالب مختلفی واقعاً جمع آوری کرده بوده از روزنامه ها، یادداشتها و نوشته های مختلف و متفاوت، ولی عرض کردم پرهیز می کنم از طرحش برای اینکه طرح این مسائل از زوایای مختلف قابل تحلیل و بررسی است ولی من استدعا می کنم دوستانی که در این کار تخصص دارند که البته من این تخصص را ندارم تشریف بیاورند اینجا و روشن کنند قضیه را، تا بالاخره بیک نتیجه ای برسیم. جناب آقای رامبد اگر مجلس ایران و دولت ایران توی این لایحه همدیگر را قانع نکنند برای پارلمان ایران یک پرونده می سازیم و میگذاریم کنار، این است که باید یکدیگر را قانع کنیم یا اگر لازم باشد یک جلسه خصوصی تشکیل بدیم، اصلاً من نمیدانم چرا قبل از اینکه لایحه را بیاورید در مجلس، جلسه خصوصی تشکیل نشد؟ چرا این مسائل را در اینجا بحث نکردید که برایش راه حل پیدا کنید حالا من این را واقعاً از سویدای دل میگویم ما باید توجیه بشویم که چه میخواهیم بکنیم این مسؤلیتی است که هم متوجه دولت است و هم متوجه مجلس، ولی عظمت و اهمیت این تصمیم مجلس از همه تصمیماتی که در این دو ساله گرفته ایم بیشتر است (نایب رئیس - جناب منظری هیچ کس نمیتواند برای پارلمان ایران پرونده بسازد) قربان، عرض من اینست که اگر با گفتن این مطالب روشن نشدیم و توجیه نشدیم و بعد این لایحه تصویب بشود این دوتا کنار هم بمانند (نایب رئیس - هرچه مجلس تصویب بکند درست و قطعی است) بهرحال اجازه فرمائید منم نضرم را بدهم بنده در آن ستون که اسم نوشتم به عنوان موافق مشروطه اسم نوشتم نیز تقدیر یا اینکه من موافق کسانی که برای مسافرت و گردش به خارج میروند عوارض بپردازند و پیشنهاد تصاعدی هم کرده ام (البته به این شرط)، کسی که میخواهد بعنوان بیمار برود معاف باشد و محصل را معاف کنیم و از ایرانیهای مقیم خارج از کشور هم این بول را بگیریم و جز بیمار و محصل کسی حق ندارد از این مملکت بدون پرداخت عوارض خارج بشود ولی جناب آقای رامبد یک چیز را واقعاً من اینجا بعنوان نکته آخر عرض میگویم، چون ما در این مملکت نمی توانیم مالیات را از صاحب درآمد وصول کنیم

همه اش عوارض بگیریم این عوارض شده است بکنوع مالیات، منتها مالیات سرانه، این مسئله در همه زمینها مصداق دارد یعنی تا بدنبال یک درآمدی هستیم فوراً عوارض وضع میکنیم، عوارض تحمیل برای همه است ولی مالیات را از صاحب درآمد بگیریم عوارض همیشه تحمیل است ولی مالیات تحمیل نیست چون درقبال درآمد است بنده خواهش میکنم باین توجه فرمائید چون مرتب در هر شهر و شهرستان وقتی صحبت از کسب درآمدی پیش می آید فوراً عوارض تازه وضع می کنند این عوارضها جنبه عام دارد و هر کس باید بپردازد بنده عوارض بر تسوید را مثال میزنم که این دیگر مالیات نیست، هر مصرف کننده ای عوارض را باید بپردازد و مالیات بردارنده نیست این را استدعا میکنم توجه فرمائید بنده اگر بان صورتی که از طرف مقام ریاست تذکر داده شده مطلبی گفتم تصحیح میکنم من نظرم این است که در این لایحه به نتیجه برسیم و همدیگر را قانع و توجیه کنیم و آنگاه در این زمینه تصمیم بگیریم ولی در این مورد مسایلی که گفته شده کافی نیست متشکرم

نایب رئیس - آقای درودی فرمائید.
دکتر درودی - مطالبی را که بنده میخواهم عرض کنم اول فکر میکردم که چون مربوط به معافیتهاست بهتر بود موقعی که ماده واحده مطرح شد عرض کنم ولی چون ارتباط با مسائلی ندارد که ممکن است لایحه را از هدف خارج کند قبلاً تذکری عرض میکنم البته این تذکر است من علاوه بر اعترافی که به شخص آقای دکتر آموزگار دارم، به شما جناب آقای رامبد هم اعتقاد دارم ولی چون ممکنست عده ای با نظر من زیاد موافق نباشند استدعا دارم بعروض و دلایلم توجه فرمایند تا با در لایحه و یا در تصویب نامه ای که طبق تبصره در مورد معافیتها خواهد گذشت مورد توجه قرار گیرد اما در مورد کسانی که باید از این قانون معاف شوند غیر از بیمار و کهنانیکه برای تحصیل یا مطالعه بخارج میروند و ضوابط آنرا دولت معین خواهد کرد اگر بهین درجه اکتفا کنیم یک عیب اساسی در لایحه پیدا میشود و آن اینست که مسافرت بخارج منحصر باشخص پولدار میگردد که نه فقط هزار تومان بلکه هزارها تومان هم برای آنان اثری ندارد و اشخاص متوسط که هزار تومان در زندگی آنان مؤثر است از مسافرت بخارج محروم میشوند و این برخلاف عدالت اجتماعست که همواره مورد توجه شاهنشاه آریامهر میباشد. بنابراین کسانی که میتوان

تشخیص داد در زمره طبقه متوسطند باید از این قانون معاف کرد و مشخص ترین اینست کارکنان دولتند. دزمورد کارکنان دولت صرفنظر از آنچه گفته شد دلایل دیگری نیز وجود دارد که توجه نمایندگان مردم و نمایندگان دولت و نمایندگان افکار عمومی یا رسانه های همگانی را بان جلب مینمایم.

۱ - رفاه و آسایش مستخدمین یکی از فصول قانون استخدام کشوریست که دولت را موظف بنامین آن نموده بموجب یکی از مواد این قانون مستخدم دولت تنایلی یکماه مرخصی باید داده شود که بعضی معتقدند این مرخصی باید اجباری باشد تا کارمند تجدید قوای نموده سال بعد بهتر بتواند انجام وظیفه نماید ولی باید دید کارمند از این یکماه مرخصی چه استفاده ای میتواند بکند و چرا اکثر آنان حاضر نیستند از این مرخصی استفاده کنند زیرا وسیله ای ندارند. بعضی از وزارتخانه ها تا حدودی به این مسأله توجه نموده و وسائلی برای استفاده ایام مرخصی مانند ساختن بلاژ در کنار دریا و نظایر آن در دسترس کارکنان خود قرار داده اند ولی اکثراً چنین وسائلی را هم ندارند. بهر صورت اگر کارمندی توانست با پس انداز قسمتی از حقوق خود و مزایای خود بعد از مدتها وسائل سفر بخارج برای خود فراهم کند بهتر است دولت بجای اینکه طبق الزام قانونی فوق تسهیلات برایش فراهم کند مشکلی در راهش ایجاد ننماید. اتفاقاً هم اکنون تسهیلاتی از قبیل ۴٪ تخفیف بلیط هواپیما و نظایر آن وجود دارد و باید باین تسهیلات افزوده گردد.

۲ - یکی دیگر از فصول قانون استخدام آموزش مستخدمین است و دولت در اجرای این فصل معمولاً بورسهای تحصیلی، مطالعاتی و مشاهداتی یا بازدید و ویزیت در اختیار کارمندان بیکدارد و تمام هزینه های آنرا هم می پردازد هدف این بورسها صرفاً درس خواندن نیست زیرا آن درس را اینجا هم میتوان خواند بلکه بیشتر هدف مطالعه است که شاید در روحیه کارمندان بگذارد و همانطور که عملاً دیده ایم تأثیر مشاهدات افراد در مسافرتها خارج بمراتب بیش از اثر تحصیلی است. خوب حالا کارمندی بهر زحمتی بود توانسته است پولی پس انداز کند و شخصاً بدون هزینه دولت بخارج برود چرا بجای کمک مالی مضیق مالی برای او ایجاد کنیم آیا مگر غیر از اینست که شاهنشاه آریامهر کراراً فرموده اند انقلاب اداری عملی نمیشود مگر اینکه روحیه کارمندان تغییر کند و هر وقت هم از مقامات مسؤول دولتی سؤال شد که چرا انقلاب اداری به نتیجه نرسیده همین دلیل را آوردند که تا روحیه کارمندان عوض نشود نمیتوان

به حق انقلاب اداری امیدوار بود. چه وسیله ای برای تغییر روحیه کارمندان بهتر از مسافرت بخارج می باشد تا در آنجا مشاهده کنند که رفتار مأمورین دولت با مردم چگونه است و آنرا سرمشق قرار دهند و خود را اصلاح نمایند اصولاً این روح منفی بافی و اشکال تراشی و سایر معایب را که در کارمندان دولت وجود دارد محیط اداری و سیستم های موجود در آنها ایجاد نموده و خود آنان بهیچوجه مقصر نیستند و جنساً اشکال تراش و متصف به سایر صفات مورد نظر بدنیایان نبوده اند بلکه تحت تأثیر محیط اداری موجود قرار گرفته اند و مسلماً مشاهده محیط اداری بهتر در روحیه آنان اثر بسیار مطلوب بجا خواهد گذاشت و انقلاب اداری را بیشتر به هدف نزدیک خواهد کرد.

دلایل متعددی دیگری برای معافیت کارمندان دولت از این لایحه وجود دارد که چون جنبه مالی دارد و غرض بنده بیشتر اثر اجتماعی آنست برای اجتناب از اطاله کلام از ذکر آن خودداری میشود و بدولت توصیه میگردد که در تصویب نامه ای که صادر خواهند کرد کارمندان دولت را نیز علاوه بر دستجات دیگر از شمول این قانون معاف نمایند. در مورد مسایل مالی چون نیاز به داشتن آمار و ارقامست اظهار نظر قاطع نمیکم مثلاً فرض فرمائید تعداد افرادی که بعلت عدم توانائی پرداخت مبلغ اضافی از رقت بخارج محروم میشوند چقدر است اگر تعدادشان زیاد باشد آنوقت با ازین رقت هزار تومان قبلی که می برداختند و همچنین تقلیل مسافران هواپیمائی ملی و کم شدن درآمدشان آیا میتوان گفت از این لایحه اضافه درآمدی خواهیم داشت؟ استدعا میکنم که این راهم مطالعه فرمائید ولی بنده بیشتر توجهم به جنبه اجتماعی قضیه است من لازم میدانم که کارمند دولت یک روحیه ای تازه پیدا کند البته اگر کسر درآمدی هم بود میتوان از کسانی که در فاصله زمانی معین مکرر بخارج میروند عوارض تصاعدی به قسمی گرفت که کمبود جبران شود (یکی از نمایندگان - جناب درودی پیشنهادی هم فرموده اند یا نه؟) پیشنهاد خواهم داد که یا در لایحه و یا در تصویب نامه هیئت وزیران منظورم را تأمین فرمایند.

نایب رئیس - آقای پزشکپور فرمائید.
پزشکپور - جناب آقای رئیس، همکاران گرامی در این جلسه نمیخواستم مصدع شوم و اصولاً قصد صحبت کردن پیرامون این لایحه در شوراول را نداشتم بلکه توضیحات و مطالب جناب منظری بسبب شد من سؤال کننده نسبت به عمل دولت باشم نه نسبت به لایحه، البته راجع به لایحه نظرانی دارم که بانفاق تنی چند از همکاران و نمایندگان محترم تقدیم مجلس

شورای ملی شده‌ایم که در روزنامه‌ها هم منعکس شد و مطالبی را بیان می‌نمایم. چون مطالبی که جناب آقای مظهري فرمودند در واقع یک تکلیفی برعهده من گذاشت که توضیحانی در مجلس شورای ملی عرض کنم برای اینکه همانطور که فرمودند هر چند با توجه به تذکری که جناب آقای نایب رئیس دادند، اصولاً هیچ کس برای مجلس ایران و مشروطیت ایران هیچ کس و هیچ مدعی نمی‌تواند برانده درست کند. مشروطیت ایران بر اساس یک اصول قاطع قانونی برپا شده است و مجلس ایران در طی ادوار متفاوت تمام هم و کوشش ردا داشته است که حافظ این قانون و اصول باشد. و بهمین مناسبت هم هست که ما نمایندگان مجلس قسم یاد می‌کنیم در آغاز دوره نمایندگی که نسبت به قانون اساسی و نظام شاهنشاهی ایران که مبتنی بر اصول قانونی است صدیق و فداکار و نسبت به پادشاه منصف و عادل صدیق و راستگو باشیم و از خداوند می‌خواهیم که بما یاری دهد که بتوانیم نسبت به سوگندی که یاد کرده‌ایم صدیق و وفادار باشیم. بنابراین نکاتی که جناب مظهري فرمودید و خود من سئوالی را که کردم و همچنان در سئوالم باقی هستم، سئوال در مورد عملی است که انجام شده‌اند پیرامون لایحه، سئوال من پیرامون عدم رعایت اصولی چند از قانون اساسی میباشد.

در آن قسمت که قوای مملکتی توصیف میشود، اصل ۲۷ قانون متمم قانون اساسی است، که بنداول اصل ۲۷ متمم قانون اساسی قوه مقننه را توصیف میکند. مراجع قوه مقننه را که مرجع قانون گذاری مملکت است تنها دو مرجع معرفی میکند، یکی پادشاه و دیگری مجلس ایران. که البته مجلس ایران شامل مجلس شورای ملی و مجلس سنا میشود.

باین کیفیت است که یا لایحه از طرف دولت است یا طرح است که از طرف نمایندگان مجلسین داده میشود که در آئین نامه مشخص میشود که بچه کیفیت وضع قانون صورت بگیرد و بعد به تصویب مجلسین می‌رسد و این مصوبه مجلسین به پیشگاه شاهنشاه تقدیم میشود و بدفعه همایونی می‌رسد. وقتی بدفعه همایونی رسید میشود قانون. پس بحث اساسی این است که قانون اساسی مراجعی را که حق انشاء قانون را دارد و نحوه وضع قانون را مشخص کرده است. پس باین کیفیت هر لایحه‌ای که به مجلس تقدیم شود و یا هر طرحی که به مجلس از طرف نمایندگان مجلس شورای ملی یا مجلس

سنا تقدیم شود در مراجع قانونگذاری در خور بحث و بررسی است و وقتی هم که به تصویب مجلسین و بدفعه همایونی رسید قانون است و برای همه ما محترم و لازم الاجرا است و خوب پس بحث ما چیست؟ پس اینجا سخن پیرامون لایحه نیست، جناب مظهري من که سؤال کننده بودم سختم مطلقاً در مورد لایحه نبود، نظرات و پیشنهاداتم را داده‌ام و در کمیسیون‌ها شرکت خواهم کرد و نظراتم را خواهم گفت و سعی خواهم کرد که نظراتم را برای اعضای محترم کمیسیونها توجیه کنم، البته اگر نظراتم پذیرفته نشد کمیسیونها رأی می‌دهند و وقتی مجلسین رأی دادند و بدفعه همایونی رسید قانون است و محترم ولی سخن در اینجا است که بموجب اصل ۹۴ قانون اساسی می‌گویم « که البته این مطالب را من هنگامی که دولت بسؤالم خواست پاسخ بدهد می‌خواستم عرض کنم « هیچ قسم مالیاتی برقرار نمی‌شود مگر بحکم قانون، (یکی از نمایندگان - مالیات نه عوارض) فرقی نمی‌کند، اگر بان کیفیت باشد که استدلال می‌فرمایید باید برود بانجمن شهر و یا شهرستان این دو انجمن نیز طبق قانون خاصی است که مجلسین تصویب کرده‌اند و بدفعه همایونی رسیده است (صحیح است) اگر شما تصویب کنید آن مالیات می‌شود و اگر عوارض است بفرستید به انجمن شهر یا غیر آن اصل ۱۸ قانون اساسی صراحت دارد که « تسویه سرمایه جرح امور مالیه و تعدیل بودجه و تغییر در وضع مالیات و عوارض و فرووعات تصویب مجلس خواهد بود. » منظور این نیست جناب اذیب مجلسی که تلافی کند و بعد بگویند، یعنی حتی یک دینار در این مملکت بهیچ عنوان هیچ مرجع دولتی و غیر دولتی نتواند از مردم بگیرد مگر بموجب قانون، و قانون هم است که توصیف شده است. قانونی که باید این مرجع را بگذراند و بعد بدفعه همایونی برسد، اینجا هم در مملکت منظور کنی مطرح است و اینجا بحث تعدیل بود و موازنه است که در قانون اساسی ماست. - - - - - امید من اینست که البته ناچیز است آری - - - - - ولی فرض می‌کنم مسریا تومان و حتی پیش از آنکه، ولی اگر قرار باشد من سنت بشود، می‌تواند یکی از حقوق خاص مجلس تغییر در حدود و - - - - - مملکت است، فردای فردی نامعلوم، باتکالی این است دولتی بیاید و بگوید این من فوریت دارد من فعلاً - - - - - اعتبار را میدهم و بعد لایحه آنرا می‌آورم! یکی از نمایندگان - هرگز چنین نمی‌

برای اینکه هرگز چنین نشود ما نمایندگان مجلس قسم خورده‌ایم که حافظ قانون اساسی باشیم، برای اینکه چنین نشود و چنین آینده‌ای احتمالی پیش نیاید باید حافظ قانون اساسی باشیم همکاران عزیز، اصول قانون اساسی در عرض هم هستند، یعنی نمی‌توانیم بگوئیم که که این اصل ارزشش کمتر و این یکی بیشتر است. آنچه در این کتاب مقدس نوشته شده است و من قسم خورده‌ام بنام یک نماینده مجلس حافظ این اصول باشم و نظام سلطنتی و شاهنشاهی ما هم از نظر قانونی مبتنی بر این اصول و مقدس است و باید دفاع کرد و سؤال من در این باره است که چرا قبل از تصویب قانون مالیات گرفته شده است؟ اینکه بعنوان علی الحساب هم گرفته‌اند صحیح نیست، ما در قانون اساسی چیزی بعنوان علی الحساب نداریم در ماده ۱۰۴ قانون مجازات عمومی که ضمانت اجرای اصول مندرج در قانون اساسی است که ما پیش‌بینی کرده است اگر کسی برفع صندوق دولت وجهی را برخلاف قانون یا مازاد بر قانون بگیرد جرم است و مقرر کرده است که از یک ماه تا سه سال حبس و پرداخت جریمه‌هایی که در ماده ۱۰۴ قانون مجازات عمومی پیش‌بینی شده است. البته توضیحات دقیقتر را من بهنگام پاسخی که دولت خواهد داد عرض خواهم کرد. این هم بعنوان این بود که آقای مظهري نگران نباشند از این باب که طرح لایحه در مجلس شورای ملی، بیان مطالب و احياناً تصویب لایحه بهر طریق و هر شکل هیچ مغایرتی با قانون اساسی ندارد و مجلس وظایف خود را انجام میدهد، و من هم که سؤال کننده هستم سؤال باین مناسبت نبوده است که چرا چنین لایحه‌ای تقدیم مجلس شورای ملی شده (قربانی نسب - ۹۹ درصد مردم اجتماع ما از این لایحه استفاده می‌کنند) سؤال من برای این بوده است که چرا قبل از تصویب بان عمل شده است و من این عمل و خلاف قانون اساسی می‌دانم نه تقدیم لایحه را. بنابراین گردش لایحه حسب آئین نامه هرگز مغایرتی با قانون اساسی ندارد من وظیفه خود داشتم که این توضیحات را عرض کنم در صورت جلسه منعکس بشود (احسن)

نایب رئیس - آقای عباس میرزائی بفرمائید.

عباس میرزائی - « رحمت الله معشر الماضی که بپردی قدم سپردندی » خدا رحمت کند آن مردالی که در صدر مشروطیت قانون اساسی را نوشتند و خدا رحمت کند

و باقی بدارد آن کسانی را که در مجلس مؤسسان اول و دوم متمم قانون اساسی را اصلاح کردند و مجلس مؤسسان دوم برآن متمم موادی را اضافه فرمودند برای تحکیم استقلال مملکت و حفظ قانون اساسی که اگر بخواهم هر یک از مواد آن را بازگو کنم وقت اجازه نمیدهد و آن اختیاراتی بود که آن مجلس مؤسسان شاهنشاه آریامهر محمد رضا شاه پهلوی و نسلا بعد نسل شاهنشاهی ایران تفویض نمود و مجلس مؤسسان سوم که خداوند سلامت و باقی بدارد آنها را که زنده هستند و بیا میرزد آنها بی را که فوت کرده‌اند یکی از آن اصلاها آزادی انتخابات برای بانوان این مملکت بود که در سرنوشت خودشان و افراد این مملکت بتوانند حق دخالت عمومی داشته باشند که می‌بینیم چه زنان فاضل و دانشمندی بعد از انقلاب به مجلس راه یافته‌اند من در این دو جلسه می‌بینم که درباره قانون اساسی به سبب یک لایحه خیلی خیلی عادی مطالبی گفته می‌شود برای حفظ و صیانت قانون اساسی که من برای هر کدام احترام قائل هستم ولی من استنباط می‌کنم و یقین دارم آقای بزرگوار حقوقدانی هستند که من حق ندارم درباره دانش ایشان که اساتید دانشگاه از ایشان امتحان کرده‌اند اظهار نظر کنم من بعنوان یک کارگر نماینده مجلس استنباطم این است که ایشان مرد دانشمندی هستند و امثال ایشان که اینجا نشستند و من کارگر افتخار می‌کنم که از این بزرگان درس بگیرم و تلمذ کنم حالا اجازه بدهید عرض نمایندگان محترم برسانم مشروطیت ایران بدست ایرانیهای غیور، آزاد مردان ایران، از آذربایجان و سراسر ایران بوجود آمده بخاطر ایران و برای حفظ سلطنت مشروطه ایران (یکی از نمایندگان - تنها آذربایجان نبوده است) من در تاریخ قانون اساسی که خواندم آذربایجانیها سهم بیشتری داشته‌اند (صحیح است) ما بتمام ملت ایران افتخار می‌کنیم مخصوصاً آذربایجانی که چندین بار در اثر حمله بیگانگان و تجاوز آنها مقاومت کرده و آذربایجانی بارها قد علم کرده، آذربایجانی بکرات به تجاوز به خاکش جواب داده است همه جای خاکی ایران یکی است ولی افراد در مرزها عزیزتر هستند افراد در مرزها صدمه‌هایی که خورده‌اند تاریخ حفظشان کرده است آذربایجانی حق دارد که در این مجلس رتبه‌ایز از فداکارهایش تجلیل شود. و همین چیزیم چند دفعه الحائین آمدند در لباس آذربایجانی به سرزمین عزیز آذربایجان خیانت کنند در مقابل افراد فداکار و شاهدوست آذربایجان بنشینند

مقاومت کنند و روسیاه فرار کردند وارد مطلب میشود بنده در این قانون اساسی که گردشش را نوشته اند عرض کنم شما باید بدانید این قانون اساسی را وقتی هرو کیلی مفتخر به نمایندگی ملت میشود این مجلس یک قانون و یک نظامنامه و تمام مقرراتی را که در مجلس باید اجرا بشود مقام ریاست در اختیارش می گذارد و ما مطالعه می کنیم بنده این کتاب قانون اساسی را از جناب دکتر صدیقی کیوان تقاضا کردم و گرفتم و مجدداً مطالعه نمودم برای اینکه در این دو جلسه در باره قانون اساسی نمایندگان محترم بحث نمودند و تاریخ خطبت مینماید من میگویم که نوشته شود هیچ موضوعی در این مجلس و مجلسهای گذشته به تصویب نرسیده است مگر با تطبیق و موازنه قانون اساسی و اینکه جناب مظهری عنوان نمودند که متخصص باید بیاید اینجا و تشخیص بدهد که این لایحه با قانون اساسی مغایر است یا نیست این حرف از نظر اینجانب بیج وجه قابل قبول نیست این بدعت را نباید در مجلس ایران بنا نهاد هر لایحه ای که دولت به مجلس تقدیم می نماید اگر در هر موردی که مربوط به امر تخصصی باشد نمایندگان دولت در کمیسیونها بنا بسه خواست نماینده مجلس دعوت میشود و به موضوعات تخصصی که مربوط به آن لایحه باشد توضیح کافی میدهد مثلاً در مورد ایجاد تأسیسات برق اتمی که اطلاعات آن در تخصص من نیست از جناب آقای رامبد می خواهم شما که این لایحه را آوردید متخصص را هم برای توضیح در کمیسیون بیاورید آن متخصصین میانند و مرا روشن می کنند و من می فهمم و فایده میشود که به چه لایحه ای می خواهم در جلسه علنی رأی بدهم مثلاً من درباره نظام تخصصی ندارم اگر رادار می خواهند بخرند یا هاور کرافت می خواهند بخرند برای هر منطقه از مملکت از مقام محترم معاون پارلمانی وزارت جنگ می خواهم که متخصص این کار را در کمیسیون بیاورد تا اطلاعات لازم را در این مورد بعرض کمیسیون برساند.

(دکتر ملک منصور اسفندیاری - لغت فرنگی گفتید فارسی اش چیست؟)

آفرین فهمیدم که کاملاً توجه دارید هاور کرافت اسم وسیله ای است که هم در آب و هم در خشکی حرکت می کند اما در مورد این لایحه: وقتی جناب آقای دکتر آموزگار نخست وزیر بر نارو خدمتگزار جناب آقای رامبد را به نام وزیر مشاور معرفی فرمودند احسابات فوق العاده ای در تأیید ایشان مجلس نشان داد برای تقدیم لایحه عوارض گذرنامه هم در کمیسیون امور اقتصادی و دارایی آقای رامبد توضیحات مفصل داد که مورد تأیید

تمام اعضای کمیسیون واقع شد و این تأیید بخاطر این بود که آقای رامبد از نحوه قانونگذاری به سبب چندین دوره نمایندگی مجلس بخوبی آگاهی دارند و جا دارد که یکبار دیگر به پیشگاه شاهنشاه عزیز تبریک عرض کنم چون امروز در سایه حزب رستاخیز ملت ایران به رهبری شاهنشاه مردم و مجلس یکپارچه و یکصدا گردیده و نمایندگان پس از بحث و مذاکره با اتفاق پلویح دولت رأی میدهند البته شاید در ابتدای انقلاب شاه و مردم همان صحیح بود که چند حزب داشته باشیم و امروز مصلحت این است که همه یکپارچه بشویم.

دکتر ملک منصور اسفندیاری - آن روز هم از هم جدا نبودیم.

عباس میرزائی - بله آن روز هم عقیده همه ما یکی بود ولی امروز یکپارچه تر شدیم چنانچه آقای رامبد که آن روز در جبهه دیگری بود امروز در هیئت دولت است هیئت دولتی که مورد تأیید همه نمایندگان مجلس است در این جا وظیفه خود میدانم سفر رهبر اندیشمندان اشاره نمایم آن سفر کرده که صدقانه دل همه اوست هر کجا هست خدایا بسلاست دارش

شاهنشاه بیدار دل ما الان در هندوستان تشریف دارند هندوستان سفر شاهنشاه عزیز ما را بعزیزان بزرگترین سفر سال انتخاب کرده است شاهنشاهی که حافظ قانون اساسی ما هستند همان قانون اساسی که این مجلس و مجلس های گذشته منبعث از آن است و ممکن نیست که در این مجلس لایحه ای بتصویب برسد که برخلاف قانون اساسی باشد و دولت هم هیچگاه لایحه ای که مغایر قانون اساسی باشد به مجلس تقدیم نخواهد کرد چنانچه در ادوار گذشته هم چنین کاری نشده است و همیشه مجلس و دولت به رهبری شاهنشاه حافظ و نگهبان قانون اساسی بوده است اقدام دولت در باره لایحه عوارض گذرنامه مانند سایر لویح در جهت قانون اساسی و در جهت رفاه ملت ایران است چنانچه برنامه دولتم در جهت رفاه مردم ایران بود و موقتی که دولت برنامه اش را به مجلس آورد، مورد تأیید همه ما قرار گرفت جناب آقای پزشکپور شما ضمن فرمایشات خودتان با اصل لایحه عوارض گذرنامه موافقت داشتید، احسن تبریک میگویم شما هم مصلحت اندیش مصالح مملکت هستید چنانکه آقای دکتر شریعت هم اینجا عنوان کردند در محاکم دادگستری هم سابقه دارد که مبلغی را بعنوان ودیعه دریافت میکنند در حالیکه ودیعه بدهنده معلوم نیست

که مقصر است یا تبرئه خواهد شد بنابراین دریافت ودیعه و سپرده کاری است که همه جا سابقه دارد و ودیعه قابل برگشت است چنانچه پولی هم که درباره عوارض گذرنامه اکنون گرفته اند بعنوان ودیعه است و اگر مجلس تصویب نکند برگشت خواهند داد قانون اساسی به مجلس این اختیار را داده است که لویح دولت را در جهت مصالح ملت و مملکت بررسی و کنکاش نماید ما امروز باید بکوشیم کار دولت آموزگار را در این عصر انقلاب مورد تأیید قرار دهیم آقای دکتر آموزگار با توجه به خدماتی که در گذشته به مملکت و شاهنشاه خودش کرده است مجال است قدمی برخلاف منویات شاهنشاه آریامهر او برخلاف قانون اساسی بردارد بزرگترین حافظ و نگهبان قانون اساسی ما شاهنشاه و رهبر مملکت ماست و آقای دکتر آموزگار و اعضای هیئت دولت اوسریازان شاهنشاه هستند و هیچگاه قدمی برخلاف منویات رهبر اندیشمندان ایران بر نخواهند داشت و بهمین علت است که این دولت مورد تأیید ما نمایندگان عصر رستاخیز است (احسن است) از توجهی که بعرایض بنده فرمودید متشکرم.

نایب رئیس - آقای بهار بفرمائید.

حبیب بهار - با اجازه مقام ریاست و همکاران عزیز و ارجمند، حفظ و حرمت قانون اساسی و نگاهداری و پاسداری از حدود و ثغور مملکت از بدیهیات حسیه است و بر این بدیهیات حسیه آوردن دلیل و استدلال بینه بهیچوجه احتیاجی نیست و هر چه ما در باره حفظ و حرمت قانون اساسی صحبت می کنیم و توجه داشته باشیم که این قانون مقدس حفظ بشود وظیفه ملی خودمان را بیشتر انجام داده ایم درین مردم این مطلب گفته میشود که نمایندگان مجلس متولیان قانون اساسی هستند (احسن است) علاوه بر نمایندگان مجلس که متولیان قانون اساسی هستند تولیت عظامای حفظ و حرمت قانون اساسی که شخص اول مملکت هستند و قدرت خود ایشان هم ناشی از قانون اساسی است و طبیعی است تمام کسانی که به نحوی از انحاء بموجب این قانون اساسی حقوقی بر آنها در نظر گرفته شده است همه آنها در حفظ و حرمت این قانون کوشا خواهند بود و هستند، مطلبی همکار عزیزم جناب پزشکپور در اینجا عنوان فرمودند که چون همکار دانشمند ما هستند و مثل خود بنده برای حفظ قانون اساسی دو مرتبه سوگند یاد کرده اند یک مرتبه با وکلای دادگستری مراسم تجلیف بجا آوردیم و برای حفظ قانون سوگند خوردیم یک مرتبه هم وقتی که به انتخاب نمایندگان مردم انتخاب شده ایم گفتار ایشان موجب شد که بنده هم

یک توضیحی اینجا عرض کنم و جوابی به دوست عزیزم آقای مظهری گفته باشم در مورد اینکه نظر کارشناسان را خواستند البته آنچه که بنده می خواهم عرض کنم بعنوان شاگرد آنها هستم ولی این را جناب مظهری استحضار داشته باشند که کارشناسان حقوقی هم آنچه می گویند نظری است با توجه به اینکه قدرت قوانین اعم از قانون اساسی و قانون مجازات عمومی و قانون مدنی هم ناشی از ملت است بنابراین وقتی که ما می خواهیم یک لایحه ای را در مجلس مطرح و مورد مذاکره قرار دهیم باید توجه به روح قانون داشته باشیم و اینکه این لایحه یا این قانون منافع چه طبقه ای یا چه افرادی از مملکت را در بردارد در این مورد بخصوص اگر ملاحظه بفرمائید آنچه که بنده از مطالب همکاران عزیز استنباط کردم و یک امر نظری است ما چانه سر این میزینم که آن عده افرادی که در فاصله تقدیم و تصویب این قانون مراجعه می کنند برای گرفتن گذرنامه بجای دو هزار تومان، هزار تومان بدهند آیا در این تعارض پیدا شده؟ این منافع یک عده ای است انگشت شمار که در فاصله این برهه زمانی تاریخ تقدیم و تاریخ تصویب مراجعه می کنند صلاح بر این است که کدام یک را ما انتخاب کنیم آیا مصالح یک اجتماعی را که این قانون بخاطر انتفاع آنها تنظیم شده است و به مجلس تقدیم شده یا آن تعداد قلیلی که خود جناب مظهری توصیف فرمودند که چه افرادی و چه کسانی هستند که رفتند و توجهی به مملکت خودشان نداشته اند اینها رفته اند خارج از مملکت آبارتمان خریده اند زندگی ترتیب داده اند و برای رفتن به آنجا می خواهند از این مزایا و از این قانون استفاده کنند بنظر عقل سلیم حکم میکند که منافع اکثریت قریب به اتفاق در نظر گرفته شود بنده عرض خودم را کوتاه می کنم و تصور میکنم توضیح مختصری بود که خدمت همکاران محترم دادم که برای چه ما داریم بحث میکنیم (احسن است).

۳- تقدیم دو سؤال (۱) از وزارت نیرو (۲) از وزارت آموزش و پرورش بوسیله آقای پرویز اربابی اناری.

نایب رئیس - آقای دکتر اربابی فرمایشی دارید بفرمائید.
دکتر اربابی اناری - سؤالی است از دولت که تقدیم میکنم.

نایب رئیس - سؤال به دولت ابلاغ میشود.
(ادامه بحث درباره لایحه عوارض خروج از کشور)
نایب رئیس - آقای دکتر صدیقی کیوان بفرمائید.
دکتر صدیقی کیوان - جناب آقای رئیس، همکاران

گرامی اجازه می‌خواهم برای اقامه توضیحاتم پیرامون لایحه عوارض خروج از کشور قدری قائل به تفصیل بشوم و مطالب را در سه قسمت متمایز و جدا از هم بسمع انور نمایندگان معظم مجلس شورای ملی برسانم:

۱- قسمت اول عرایضم مربوط باصل فکر دولت است که بصورت متن و مدلول این لایحه تنظیم شده و تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی گردیده است و محتوای لایحه را تشکیل میدهد که باتوجه بامارهای دقیق تحلیلی که معروض خواهم داشت فکری ارزنده و باارزش است زیرا:

الف - درآمد قطعی دولت بابت صدور و تمدید گذرنامه در سال ۲۵۳۱ بالغ بر ۱۳۷۸۹۷۰۰۰ ریال
ب - درآمد قطعی دولت بابت صدور و تمدید گذرنامه در سال ۲۵۳۲ بالغ بر ۱۴۸۴۱۱۰۰۰ ریال
ج - درآمد قطعی دولت بابت صدور و تمدید گذرنامه در سال ۲۵۳۳ بالغ بر ۱۷۱۷۹۱۰۰۰ ریال

د - درآمد قطعی دولت بابت صدور و تمدید گذرنامه در سال ۲۵۳۴ بالغ بر ۲۶۸۰۳۹۰۰۰ ریال
ه - درآمد قطعی دولت بابت صدور و تمدید گذرنامه در سال ۲۵۳۵ بالغ بر ۲۹۶۷۰۰۰۰۰ ریال
و - درآمد برآوردی دولت بابت صدور و تمدید گذرنامه در سال ۲۵۳۶ بالغ بر ۳۵۳۷۰۰۰۰۰ ریال

بوده است که از این ارقام و اعداد و این آمارهای دقیق این مطلب نتیجه میشود که ظرف ۵ سال گذشته درآمد دولت از صدور و تمدید گذرنامه به ۲۶۰٪ افزایش یافته و تعداد مسافران بخارج از کشور چند برابر شده است. (صحیح است)

این افزایش هاروشنگر و مبین این واقعیت است که هموطنان عزیز ما با برخورداری از برکات و ثمرات دوران پرافتخار سلطنت شاهنشاه آریامهر و مواهب و مزایای انقلاب اجتماعی ایران سطح درآمدشان ارتقاء یافته و اکثریت قریب با تاقاشان ملی و متمکن هستند (صحیح است) باتوجه باین واقعیت که این هموطنان عزیز ما همه ساله مبالغ هنگفتی از ذخائر ارزی کشور را بخارج برده و صرف نمی‌کنند چه اشکالی متصور است که باپرداخت عوارض بیشتری هنگام خروج از کشور به عمران و توسعه فیزیکی کشور کمک بیشتری نمایند و از این طریق بیش از بیس سهم و شریک باشند. خوشبختانه از فتوای فرمایشات همکاران گرامی پیرامون این لایحه بخوبی مستفاد شد که نمایندگان محترم مجلس این فکر دولت را می‌پسندند و آن را مورد تأیید و تصدیق قرار میدهند

(صحیح است) در اینجا با اشاره به پیشنهادات همکاران گرامی در مورد بیماری که ناگزیرند برای معالجه یا ادامه معالجه بخارج از کشور بروند و همچنین در مورد دانشجویان عزیزی که برای استقرار ارتباط با وطن و کسان خود بایران مسافرت کرده و مرتباً درآمد و شد هستند بنده نیز معتقدم که این قبیل افراد باید از پرداخت این عوارض معاف شوند (احسن است) ولذا توجه جناب آقای رامید وزیر گرانمایه مشاور در امور پارلمانی را باین پیشنهادات جلب می‌کنم .

۲ - قسمت دوم عرایضم مربوط به شکل و سیمای لایحه است که بعضی از همکاران ارجمند و عزیزم با اشاره بذکر از تاریخ تقدیم در فراز اول ماده واحده لایحه مستنداً بماده ۴ قانون مدنی ابراز عقیده فرمودند که این قانون عطف بمسابق میشود و آنرا معیار بقاعده حقوقی اثر قانون نسبت بآئیه است دانستند و آن را کاری برخلاف رویه قانونگذاری برشمردند. در این زمینه باید عرض کنم که با توجه بماده ۴ قانون مدنی مستندی بعضی از همکاران ارجمند مخصوصاً فراز آخر آن که میگوید .

اثر قانون نسبت بآئیه است و قانون نسبت بماقبل خود اثر ندارد مگر اینکه در خود قانون مقررات خاصی نسبت باین موضوع اتخاذ شده باشد مستفاد میشود که اصل عدم تأثیر قوانین در ماقبل خود اصلی نیست که همه وقت لایتغیر باشد (صحیح است) چه همانطوریکه معروض افتاد قسمت اخیر ماده چهارم قانون مدنی که این قاعده حقوقی را وضع مینماید موقعی را پیش بینی کرده است که در خود قانون ترتیب دیگری اتخاذ شود یعنی قانونگذار با تصریح در خود قانون آن را نسبت بگذشته مؤثر قرار دهد (احسن است) از این گذشته چنانچه فراز آخر ماده ۴ هم ذکر نشده بود باز توجه باین اصل کلی که تکلیف قانونگذار نباید برحسب قوانین عادیه معین شود و یک قانون عادی نمیتواند دست مقنن را بسته و اختیار تامی را که قانون اساسی در وضع قوانین عادیه باو داده است محدود کند باز اشکالی متصور نبود و با حفظ قیودی قانونگذار مختار و مجاز باین کار هست (صحیح است) . قیودی که عرض کردم مسئله حقوق پایتبه و حقوق محتمله است که با اثر قهرانی انوائین همواره حقوق پایتبه افراد محفوظ و فقط حقوق محتمله افراد است که با تسری دادن قانون جدید بگذشته

ازین می‌رود (صحیح است) . باین مراتب با در نظر گرفتن این مطلب که عطف بمسابق کردن این قانون هیچ حقوق پایتبه‌ای را متزلزل نمی‌کند هیچگونه اشکالی متصور نبوده و قانونگذار به تصویب این قانون یکی از حقوق و اختیارات خود را اعمال کرده است (صحیح است) .

از این گذشته از نظر شکل و سیمای لایحه باید عرض کنم که قانونگذار ایران در ادوار گذشته هم قوانینی باین شکل و سیمای مورد تصویب قرار داده است که از آنجمله:

۱- قانون تعدیل و تثبیت اجاره بها مصوب ۱۳۵۲/۱۱/۲۹ است که در ماده یک آن آمده است از تاریخ تقدیم این لایحه تا پایان سال ۱۳۵۲ هیچگونه دعوائی بخواسته افزایش اجاره بهای مستقلات مسموع نمیشد و دادخواست‌هایی که در این فاصله تسلیم شود رد خواهد شد (صحیح است) .

۲ - قانون معافیت حقوق گمرکی شیشه جام که در ماده واحده آن آمده است . از تاریخ تقدیم این لایحه حقوق گمرکی شیشه جام ساده بیزنک (یا بارتنگ طبیعی) ۷۰٪ و ۳۰٪ بلیتمتری مشمول تعرفه ۷۰٪ و ۳۰٪ جدول ضمیمه قانون امور گمرکی حذف میگردد. پس اینکار دولت هم کاری جدید و مستحدثت نبوده و در گذشته هم نظائر بسیاری داشته و قانونگذار هم تأیید کرده است. (صحیح است) .

۳ - قسمت سوم عرایضم مربوط باین مطلب است که بعضی از همکاران ارجمند عنوان فرمودند که دولت با اجرای این لایحه برخلاف قانون اساسی رفتار کرده است در اینجا باید عرض کنم که قانون اساسی ایران و متمم آن خونبهای مجاهدان انقلاب مشروطه و حکومت پارلمانی مشروطه و میراث مقدس و ارزنده مبارزان ضد استبداد و ارتجاع داخلی و خارجی است (صحیح است) و رستاخیز ملی ایران قانون اساسی ایران و متمم آن را مبنای دموکراسی و آزادی جامع ایرانی و حافظ و تحکیم بخشنده قدرت

لایزال ملت و شعائر مذهبی و دینی همساکان این مرز و بوم می‌شناسد و آن را جزوار کان فکری و ایدئولوژیکی خود قرار داده است (صحیح است) بدیهی است باتوجه باین مقام و اهمیت و جود مقدس محمد رضا شاه آریامهر شاهنشاه عظیم الشان ایران و دولت و همه آحاد و افراد ملت ایران پشت سرمعظم له حافظ و نگهبان قانون اساسی میباشند (صحیح است) و هیچکس در این مملکت حتی جرأت گذراندن این فکر را در مخیله خود ندارد که برخلاف قانون اساسی رفتار کند زیرا باسی و چند میلیون

ایرانی مصمم و همدل و متحد مواجه خواهد شد (صحیح است) . مسلم جناب آقای ادکتر آموزگار نخست وزیر و دبیر کل حزب رستاخیز ملت ایران خود از جمله پاسداران و محافظان ارکان فکری و ایدئولوژیکی حزب رستاخیز بوده و بهیچوجه اجازه نداده و نخواهد داد که در دولت ایشان معاذالله عملی برخلاف قانون اساسی انجام گیرد (صحیح است) پس بنده لازم میدانم اعلام کنم که تقدیم این لایحه بهیچوجه مغایر و مباین با هیچ یک از اصول مقدس قانون اساسی نبوده و نیست. (صحیح است) .

زیرا اولاً دولت از روز تقدیم این لایحه باتوجه باصل هیجدهم قانون اساسی مرتباً اعلام کرده است که رد یا قبول این عوارض با مجلس شورای ملی است و حقوق و اختیارات مجلس از این نظر محفوظ و محروس است (صحیح است) .

در مورد اینکه اعلام شده که دولت قبل از تصویب آن را اجرا کرده است باید بهینیم اجرای قانون چه ارکانی دارد و چه مراحلی باید به پیماید تا بتوانیم واژه اجرا را بان اطلاق کنیم . همکاران گرامی استحضار دارند که درآمد صدور و تمدید گذرنامه در قسمت درآمدهای حاصل از خدمات و اعمال تصدی دولت کدوشماره مخصوص دارد و باتوجه بماده ۳۴ قانون محاسبات درآمد دولت موقعی به مرحله انجام میرسد که پس از وصول بحسابهای خزانه ریخته شود و در حساب و کد مخصوص منظور گردد چون هیچیک از ارکان این اعمال اجرایی در مورد این درآمد انجام نگرفته بنابراین دولت بهیچوجه لایحه را اجرا نکرده و اجرای آن موقوف و منوط به رأی و نظر مجلس مقدس شورای ملی میباشد و لاغیر (احسن است) امیدوارم توضیحاتم مورد عنایت و توجه نمایندگان محترم قرار گرفته و با دادن رأی باین لایحه دولت را در پیشبرد توسعه فیزیکی و عمرانی مملکت یاری فرمایند. (احسن است)

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.
دکتر دادفر - بنده در این لایحه قصد صحبت نداشتم ولی چون آقای مظهري مطالبی فرمودند که این لایحه از سه کمیسیون گذشته و تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی گردیده است. چون کمیسیون بودجه یکی از آن سه کمیسویی بوده که این لایحه را تصویب کرده است الزاماً خواستم توضیحاتی حضور نمایندگان محترم عرض کنم. اگر چه اینجا واقفاً بحث زیاد شده ولی بنده بعنوان کسی که به الفبای حقوق اساسی آشنائی دارد خواستم نظر خودم را درباره اینک قانون اساسی و احیاناً

قانون خلاف قانون اساسی چیست تشریح کنم. ملاحظه فرمایید در کشورهای مختلف برای اینکه قانونی خلاف قانون اساسی شان تصویب نشود مراجعی دارند مراجع دوصورت دارد در بعضی از کشورها این مرجع یک مرجع قضائی است که دیوانعالی آنجاست و اگر آن مرجع تشخیص داد و رأی داد که مثلاً فلان قانون خلاف قانون اساسی است آن قانون اجرا نمیشود مثل کشورهای متحده آمریکا و در بعضی از کشورها و مجالس مؤسسان دنیا این رویه را قبول نکردند و این موضوع را مغایر اصل حاکمیت ملی تلقی کرده‌اند و گفته‌اند که اگر مجلس قانونی را بگذراند یک هیئت قضائی نمی‌تواند آن قانون را لغو کند نتیجتاً آمده‌اند یک هیئت سیاسی برای این موضوع انتخاب کرده‌اند مثلاً در کشور فرانسه یک هیئت ۲۱ نفری مرکب از نمایندگان مجلس ملی و مجلس سنا و منتخبین رئیس جمهور فرانسه تعیین شده‌است و اسم این هیئت هم رسیدگی به تطبیق قوانین با قانون اساسی هست که عرجاه که اجاباً ایرادی و اشکالی و یا تعارض شد این هیئت رسیدگی میکند و اگر آن قانون را خلاف قانون اساسی تشخیص داد آن قانون مجدداً بمجلسین اعاده میشود. و اما در قانون اساسی و متمم قانون اساسی ما مرجعی برای اینکه تشخیص بدهد که قانونی خلاف قانون اساسی هست یا نیست پیش‌بینی نشده و مجلس نمی‌تواند در این لایحه یا هر قانون دیگر عنوان بکند باینکه منظور از فلان اصل قانون اساسی این است. باین معنی مجلس شورای ملی ایران منحصرأ یک حقی غیر از حقوق دیگر دارد علاوه بر بودجه که مختص مجلس شورای ملی است یکی هم تفسیر قانون است مثلاً چنانچه امروز در اجرای یک قانون عادی اشکالی پیش آمد یا دولت ایهامی را درک کرد تفسیرش را از مجلس شورای ملی میخواهد مثلاً در قانون انتخابات که هر صد هزار نفر یک نفر نماینده باید داشته باشد قانون جدول انتخابات ۲۱۹ نفر پیش‌بینی کرده بود و در تفسیر قانون اساسی از نظر وزارت کشور وجود داشت تفسیرش را از مجلس خواستند و مجلس تفسیر کرد و تعداد نمایندگان به ۲۶۸ نفر بالغ گردید. تفسیر هم مثل قانون شرایط و مراحل دارد که در آخر به کمیسیون دادگستری می‌رود و بعد مجلس تصویب میکند ماده این نبوده‌است که برای هر صد هزار نفر یک نفر باشد این بوده‌است که اگر در مجموع در مملکت ۲۶۸ نفر نماینده داریم باید ۲۶ میلیون نفر باشند این را بعنوان مثال عرض کردم (مظهری) الان شما قانون اساسی را تفسیر

کردید () نه قانون اساسی را تفسیر نکردم تفسیر قانون عادی بود اگر ما بتوانیم قانون اساسی را تفسیر کنیم معنایش این است که می‌توانیم تغییر هم بدهیم در هر صورت قانون جدول بندی انتخابات بود و آمدند گفتند هر حوزه اگر جمعیتش از یکصد هزار نفر هم بیشتر شد باید یک نماینده داشته باشد ولی اگر دویست هزار نفر شد دوفت نفر میشود دولت آمد گفت مادر این مورد جدول انتخابات اشکال داریم قانون جدول انتخابات را آوردند و مجلس هم تصویب کرد بهرحال عرض کنم منظورم این است که مجلس عادی و مجلس مقنن نه در کشور ما و نه در کشورهای دیگر حق تفسیر قانون اساسی را ندارد دلیلش هم معلوم است چون تغییر و تفسیر قانون اساسی مجلس مؤسسان میخواهد که در قانون اساسی هم ذکر شده است این مطلب را از این جهت عرض کردم که حالا اگر یک قانونی تصویب شده یا در شرف تصویب است عده‌ای میگویند موافق قانون اساسی است یکی میگوید مخالف قانون اساسی است حالا چه کسی باید این قانون اساسی را تفسیر کند و چه کسی وجه مرجعی باید این قانون را با قانون اساسی تطبیق بدهد چنین مرجعی پیش بینی نشده اما یک بحث در اینجا پیش می‌آید و آن این است که اگر مطلبی عنوان میشود مجلس شورای ملی علی‌الاصول این حق را هم ندارد که قانونی برخلاف قانون اساسی وضع کند اصولاً در سلسله مراتب قوانین ما چند سلسله مراتب داریم اول قانون اساسی بعد قانون عادی بعد آیین‌نامه قانونی است که به تصویب کمیسیونهای مجلسین میرسد بعد تصویب نامه است و بعد بخشنامه اینها به ترتیب هیچکدام نمی‌تواند بالاتری را لغو کند مثلاً تصویب نامه نمیتواند آیین‌نامه را لغو کند قانون عادی نمیتواند قانون اساسی نقض کند بهرحال همه اینها نظری است و حق اینکه اظهار نظر شود. که باین لایحه مغایرتی با قانون اساسی دارد یا نه میتواند مال مرجعی باشد که آن مرجع میتواند قانون اساسی را هم تفسیر کند و در این مورد هم اشکالاتی پیش آمده است اگر نظر آقایان باشد ما سابقه هم داریم در یکی از مجالس گذشته یک نفر را آوردند و از اتهام میرا کردند اظهار نظر شد که آیا مجلس ایران میتواند کسی را که اظهار نظر درباره او مخصوص محاکم دادگستری است بگوید ما او را از مجازات معاف کردیم آیا میتواند قوه مقننه قضاوت کند و یک متهمی را ولو بحق بگوید از مجازات معاف کردم و تبرئه کردم پس محکمه برای چیست؟ اصل قانون

اساسی باصراحت خاص میگوید قوای سه‌گانه به سه قوه از هم مجزا میشود قوه مقننه، قضائیه و قوه اجرائیه آن روز مراد از اقتدارات سه قوه را استدلال کردند و مجلس هم تصویب کرد ولی بعد از آن در مجلس دوم آن قانون رد شد و ما نمی‌توانیم بگوئیم که آن مجلس کار بدی کرده ولی مجلس بعدی بالغو قانون مصوب، قانون عادی را بی‌اثر کرد بدلیل اینکه ممکن است کار ما را هم مجلس بعدی بگوید غلط است ظاهراً مرجعی که مغایرت قانون را با قانون اساسی میتواند تشخیص بدهد مرجع توشیح است یکی از فلسفه‌های توشیح قوانین همین مسأله است والا شخص شاهنشاه که ریاست‌عالیه بر تمام قوا را دارند وقتی نخست وزیر منتخب ایشان قانونی بمجلس می‌آورد و مراحلش را میگذراند وقتی میگویند به توشیح باید برسد این عنوان توشیح فقط بقصد تزئین و تشریفاتی نیست و اگر چنانچه این قانون برخلاف قانون اساسی تشخیص داده شد برای بار دوم بمجلس برگردانده میشود عمل بررسی بیشتر از این جهت است که این وظیفه‌ای را که عرض کردم در قانون اساسی دقیقاً و صریحاً قید نشده ولی فلسفه‌اش وجود دارد این توضیحاتی بود که خواستم عرض کنم که ما چه اختیاراتی را داریم ما فقط حق تفسیر قانون عادی را داریم. این لایحه‌ای که آورده شده است دو مورد دارد یکی اینکه ببینیم اصولاً صلاح است عوارض گذرنامه را وضع کنیم یا نه از مجموع فرمایشات آقایان استنباط میشود و بنده هم شخصاً عرض کنم که با اضافه کردن عوارض گذرنامه موافقم ما بعنوان نماینده مجلس در کمیسیون بودجه، در کمیسیون دارائی و وظیفه اصلی‌مان این است که همیشه گفته‌ایم دولت‌ها باید در وظایف مستقیم بگیرند و مالیات غیر مستقیم نگیرند این اصلی است که هر نماینده مجلس از آن دفاع میکند نباید مثلاً سیگار را دو ریال گران بکنیم که اگر فلان کارگر هم سیگار میکشد فلان کارگر هم در روز دو ریال زیادی بدهد بدون اینکه بفهمد مالیات میدهد حالا میخواهیم ۰۰۰ میلیون تومان بدرامد مملکت از این راه اضافه کنیم آیا باید آنرا از چه کسی بگیریم؟ انصاف ایجاب میکند که این مالیات را دوباره بیاوریم و به تمام صفوف جامعه بگوئیم که در ماه هر کدام ۱۰ تومان بدهند و یاد سال ۱۰۰ تومان بدهند و یا آنهایی که می‌روند خارج یکی هزار تومان بیشتر بدهند کسی که می‌تواند وسائل مسافرت را که حداقل ۲۰ هزار تومان می‌شود فراهم بکند از این طبقه مرتفع‌تر چه کسی را می‌توانیم گیر بیاوریم که ده در

صد اقل خرج را برای مملکت مالیات بدهند، پس اساس لایحه بقول آقای دکتر اسفندیاری اشکالی ندارد و بنده موافقم از کسانی که بخارج می‌روند بعلت استطاعتشان این مالیات را از آنها بگیرند و بعلت اینکه مالیات مستقیم است و وصولش هم راحت تر است و ۷ درصد خرج وصول مالیات نخواهد داشت از این نظر بهتر است بصورت مالیات مستقیم پرداخت شود. البته یک نکته کمتر یا فلسفه مغایر را هم در بردارد برای محدود کردن مسافرتی که می‌خواهند بخارج بروند، که گفته شود کدام تدبیر اصلاً برای خروج از کشور محدود بودن مسافرت است و در کشورهای دیگر چنین مالیاتی وجود ندارد ولی در جواب باید گفت که در هیچ جای دنیا همچون اصلی وجود ندارد که شب ژانویه چهل هزار نفر تقاضای خروج از کشور و شرکت در کباب‌ها بکنند و در هیچ یک از ممالک دنیا وجود ندارد که کازینوها شب اول نوروز برای اینکه ایرانیها مشتریهای آنجا شده‌اند جشن بگیرند و پذیرائی مجانسی کنند ولی ممکن است که بین اینها یک‌عده ای محصل و مریض هم باشد که باید در آیین‌نامه آنها گنجانده شود و معاف شوند و اما آمدیم بخود لایحه و تقدیم لایحه که آنهم تصریح شده و بخودی خود مغایر با قانون اساسی نیست، بنده عرض می‌کنم که قانون می‌تواند اگر تاریخ اجرا را قید نکرد از تاریخ تصویب و قطعی شدن قانون که بعداً هم بتوشیح ملوکانه میرسد بعد از ده روز پس از چاپ در روز نامه رسمی کشور اجرا بشود، باین ترتیب می‌تواند اگر تاریخ اجرا نگذاشت، تاریخ اجرا بگذارد، کما اینکه ما در اکثر تبصره‌های قانون بودجه گفتیم از تاریخ اول فروردین ماه سال ۷۰ فلان و فلان خواهد شد، در صورتیکه نمیدانیم این قانون اول سال ۷۰ قانون میشود یا نمی‌شود. قانون عطف بمسابق نمی‌شود مگر بحکم خود قانون، ما این مجازات را مقرر نمی‌کنیم برای کسی که ۱۸ سالش شده بلکه بعد از این کسانی که از دو سال قبل به سن ۱۸ سالگی رسیده و بخدمت نرفته‌اند معاف هستند، پس می‌شود قانون را بنویسیم از تاریخ تصویب و در تاریخ اجرا و از تاریخ تقدیم، این از اختیارات خود قانون است که عطف بمسابق بکنیم یا نکنیم و اما جناب آقای صدری کیوان در اینجا ما در قانون اساسی اصلی مربوط به اینکه قانون نمی‌تواند عطف بمسابق بشود، نداریم، اما یک چیز داریم که از مفاهیم و مبانی علم حقوق استنباط شده و رعایتش برای تمام مجالس بطور عرفی و ضمنی مقرر است و آن این است که قانونی که عطف بمسابق میشود نباید

مغایر حقوق ثابتة افراد باشد و در بعضی موارد از قبیل بخشودگیهای مالیاتی و مجازاتی می تواند عطف بمسابق هم بشود ، اگر قانونی تصویب شد و گفت کسانی که محکوم بمجازات سرت هستند طبق این قانون بدو سال زندان محکوم هستند درباره آنها هم لازم الاجرا است برای اینکه ارفاقی است . امروز میگوئیم مالیات کسب معاف است اگر عطف بمسابق بشود میگوئیم از دوسال قبل معاف است و این قانون است و عطف بمسابق می شود پس بنابراین لایحه بعنوان تاریخ تقدیم گذاشتن هم من حیث هو هیچ اشکالی ندارد و هیچ مغایرتی هم با قانون اساسی ندارد . اما مطلبی را در اینجا باستحضار میرسانم ، در اینجا دوسه تا مطلب است که بنظر من در شور دوم کمیسیون بودجه و دارائی هم توجه خواهد شد آنچه بنظر من باید اصلاح بشود عنوان لایحه هست که گذشته است عوارض گذرنامه و این درست نیست ما عوارض وضع نمی کنیم بلکه مالیات وضع می کنیم که بنظر من یا باید حذف شود و یا عنوان لایحه عوارض خروج گذرنامه « به اصلاح قانون تأمین اعتبارات عمرانی » تبدیل و اصلاح شود که بعداً امیدوارم باین مسأله رسیدگی خواهد شد و این جا می خواهم عرض بکنم که اگر کمیسیون بودجه گزارش داده است که این لایحه خلاف قانون اساسی نیست با توجه بخود لایحه بوده است و حال که این لایحه مطرح است باید عرض کنم که خلاف قانون اساسی نیست ، ممکن است نماینده ای مثل آقای پزشکپور در دستگاه دولتی ارتکاب باسر خلافتی را بنظر خودشان سراغ داشته باشند ، آن امر اگر بنظر خودشان مغایر است باید آن را در موقع طرحش مطرح بکنند ، اگر یک کارمند دولتی و یا وزیر و یا مدیر کلی در اجرای وظایف خودش مسامحه بکند و خسارتی به کسی وارد کند در اینصورت شخصاً باید جوابگو باشد ، خوب ممکن است کسی یک نفر مأمور دارائی را سراغ داشته باشد که در اجرای وظایفش بجای ده تومان ، صد تومان مالیات بگیرد ، این جرم است و باید رسیدگی بشود ، بنده نمیدانم دولت چه خواهد گفت این پولی را که بعنوان امانت از همه گرفته یا نگرفته و چرا گرفته اگر چنانچه مربوط باین لایحه است پس بقانون اساسی مربوط نمی شود ، یک کارمند دولت نمیکند در کار خودش خلاف کرده باشد ولی این تخلف بقانون اساسی مربوط نمی شود . اینجا ما می توانیم حرف بزنیم ولی بانوشتن در روزنامه ها و قبل و قال کردن نمی توانیم اظهار عقیده

بکنیم ، البته آنچه عقیده قضائی و حقوقی بنده بود عرض کردم و باز هم میگویم که این لایحه خلاف قانون اساسی نیست و مطلبی را هم بگویم که فراموش نکنید شما به همین دولت اختیار دادید که یک شب بگوید سود بازرگانی دو برابر شد و یک شب بگوید نصف شد . وقتی می گوئید سود بازرگانی فلان مرکبات بخشوده شود که میلیونها تومان فرقی است پس باین ترتیب خود این هم قابل بحث است و هرکس یک عقیده ای دارد آقای پزشکپور یک عقیده دارند و دیگری عقیده خاصی دارد و بنده خواستم در جواب فرمایشات آقای مظهری نیز عقیده خود را بیان کرده باشم باتشکر از اینکه بعراضم توجه فرمودید مطالبم را خاتمه میدهم .

نایب رئیس - در کلیات لایحه طی دو جلسه بحث مفصل شده و حالا ورود در شور ماده واحد رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحد مطرح است قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

لایحه قانون عوارض خروج از کشور

ماده واحد - از تاریخ تقدیم این لایحه از هر مسافری که با گذرنامه دولت شاهنشاهی ایران بخارج از کشور مسافرت مینماید برای هر بار خروج از کشور مبلغ بیست هزار ریال اخذ خواهد شد .

تبصره ۱ - از افراد خانواده که بایک گذرنامه مسافرت میکنند علاوه از مبلغ مذکور که از دارنده گذرنامه اخذ میشود برای فرد دیگر خانواده نیز مبلغ پنج هزار ریال اخذ خواهد شد .

تبصره ۲ - اطفال تا سن ۷ سالگی از پرداخت مبلغ مذکور در این قانون معاف خواهند بود .

تبصره ۳ - به زائرین عتبات عالیات تخفیفی به میزان هفتاد درصد بمبلغ مذکور در این قانون داده میشود .

تبصره ۴ - تعیین مسافرانی که مشمول این قانون نیستند طبق آئین نامه ای است که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید ، مصوبات هیئت وزیران در مورد معافیت از عوارض خروج از کشور تا تاریخ تصویب آئین نامه مذکور کماکان مجری خواهد بود .

تبصره ۵ - صدور گذرنامه جداگانه توسط نمایندگیهای شاهنشاهی در خارج از کشور برای کسانی که با استفاده از تبصره یک این قانون با پرداخت پنجاه هزار ریال عوارض خروج بخارج از کشور مسافرت نموده اند موکول به پرداخت

مابه التفاوت عوارض خروج از کشور تا ماخذ بیست هزار ریال مقرر در این قانون خواهد بود .

تبصره ۶ - با اجرای این قانون ماده ۳ قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی مصوب هشت آذر ماه ۱۳۴۳ (۲۵۲۳ شاهنشاهی) و تبصره های آن و همچنین تبصره ۶۵ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ (۲۵۲۴ شاهنشاهی) کل کشور و تبصره ۲۸ قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۶ (۲۵۲۶ شاهنشاهی) کل کشور و قانون اصلاح تبصره یک ماده ۳ قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی مصوب ۲۶ اسفند ماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی لغو میشود .

نایب رئیس - در ماده واحد نظری نیست ؟ آقای مظهری فرمائید .

مظهری - مطالبی که همکاران محترم در اینجا عنوان فرمودند برای من خیلی روشنتر بود ، من استدعا می کنم با توجه به توضیحاتی که جناب دادفر فرمودند و تأییدی که جناب پزشکپور فرمودند این لایحه مغایرتی با قانون اساسی ندارد اصل مسأله آنطور که بنده روشن شدم این است که در مسأله اجرای قانون بحثی است که دوستان میگویند ارتباطی با این لایحه و طرحش و تصویبش در مجلس شورای ملی ندارد ، ولی مسأله ای که گفته شده و من می خواستم تذکر بدهم این است که به ترتیب وقتی نوشته میشود در تاریخ تقدیم اگر بهمین صورت تصویب شود دیگر با چرا کننده بعد ایرادی نمی توانید بگیرد چون

قانون خواهد شد و وقتی قانون شد اجرا کننده کار خلافتی نکرده است و من صمیمانه عرض می کنم آنچه جالب بود من اینجا عرض کردم و باز هم اصلاح می کنم که الان آقای دادفر آمدند پشت این تریبون و استناد کردند به تصویب مجلس ، بحث من در این بود که مطالبی نگویید و کاری نکنید که ۲ سال بعد بهش استناد کنند و بگویند که کسانی آمدند و این چنین خلاف قانون اساسی تصویب کردند ، استدعا می کنم همانطور که در کمیسیون هم توضیحاتی خواهم داد این مسأله معافیت ایرانیان مقیم خارج را باز هم عرض میکنم مسأله ترانزیت را حل بکنید .

نایب رئیس - نظر دیگری در ماده واحد نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
چون طبق قانون اساسی و متمم آن قوانین بایستی بعد از تصویب و توشیح ملوکانه اجراء گردد و تسری قوانین بزمان تقدیم لوایح و اجراء آن قبل از تصویب

نهائی و توشیح ذات ملوکانه برخلاف قانون اساسی و محل نظم عمومی است و مؤید این نظر هم مقررات مواد ۱۵۴ و ۱۵۴۶ قانون مجازات عمومی میباشد لذا برای احتراز از عمل خلاف پیشنهاد میگردد که به تبع ماده ۳ قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی مصوب هشتم آذر ماه ۱۳۴۳ (۲۵۲۳ شاهنشاهی) راجع به برقراری عوارض گذرنامه که در آن مقرر گردیده از تاریخ اجرای این قانون ماده واحد مورد بحث را بشرح زیر اصلاح نمایند :
ماده واحد - از تاریخ تصویب این قانون از هر مسافری که با گذرنامه دولت شاهنشاهی ایران بخارج از کشور مسافرت مینماید برای هر بار خروج از کشور مبلغ بیست هزار ریال اخذ خواهد شد .

با تقدیم احترام - غلامرضا اخلاق پور
ریاست محترم مجلس شورای ملی
در مورد لایحه قانونی عوارض خروج از کشور پیشنهاد مینماید اصلاحات زیر انجام شود :

۱ - از تاریخ تصویب این لایحه از هر مسافر مبلغ بانزده هزار ریال بابت عوارض خروج از کشور اخذ شود .
۲ - از افراد هر خانواده فقط سه هزار ریال عوارض وصول گردد .

۳ - مرضی از پرداخت عوارض مذکور معاف هستند .
۴ - اطفال تا سن ۱۲ سالگی از پرداخت مبلغ مذکور در این قانون معاف خواهند بود .

با تقدیم احترام - دکتر مشیر
ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد می نمایم :

۱ - افرادی که جهت تحقیقات یا مطالعات علمی و شرکت در کنفرانسهای تخصصی بخارج مسافرت می نمایند از پرداخت عوارض گذرنامه معاف گردند .

۲ - بیمارانی که امکان معالجه آنها در ایران میسر نیست در صورت لزوم با تشخیص کمیسیون پزشکی از پرداخت عوارض گذرنامه معاف گردند .

با احترام - دکتر داریوش شیروانی - دکتر سید علی اکبر فیروز آبادی

اینجناب امیرامان اله سترگ در مشوری در مورد عوارض خروج از کشور پیشنهاد مینماید : برای کارمندان دولت که از مملکت خارج میشوند و آنها نیکه در بلیط عزیمت بخارج تخفیف دارند بهمان نحو برای یک مرتبه خروج از کشور به عوارض خروجی آنها تخفیف داده شود .

امیرامان اله سترگ در مشوری
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میکند ماده واحد لایحه قانون عوارض

خروج از کشور بشرح ذیل اصلاح شود:

۱- درابتدای ماده واحده عبارت «از تاریخ تقدیم این لایحه» به عبارت «از تاریخ تصویب این قانون» تبدیل شود.

۲- در شروع تبصره ۴ اضافه شود «کارکنان دولت و سازمانهای وابسته به آن از پرداخت این مابه التفاوت نسبت به آنچه در گذشته پرداخت میکردند معافند و تعیین مسافرانیکه..... الی آخر»

با تقدیم احترام - محمد شهرستانی - علی اکبر توتونچیان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً دستور فرمائید این پیشنهاد به کمیسیون مربوط به وضع عوارض خروج از کشور ارسال گردد:

مبلغی که بعنوان افزایش از مسافران دریافت میشود مستقیماً ارسال در یک حساب جمع آوری شود و در حین تصویب بودجه کل کشور به قسمت اعتبارات خاص ناحیه ای ملحق شود. و در روستاها مصرف گردد.

ذلیل اینست روستائینان از مزایا خروج از کشور بعلت متوسط بودن درآمد تقریباً محروم هستند.

با تقدیم احترام - سالار جاف ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید که تبصره ۳ ماده واحده لایحه قانون عوارض خروج از کشور بشرح زیر اصلاح شود.

تبصره ۳- به زائرین عتبات عالیات تخفیفی به میزان هشتاد درصد مبالغ مذکور در این قانون داده شود.

با تقدیم احترام - اردلان ریاست معظم مجلس شورای ملی

در باره وضع عوارض گذرنامه پیشنهاد میشود.

عوارض بطور تضاعبی باشد یعنی دفعه اول یک هزار تومان مرتبه دوم دوهزار تومان و مرتبه های دیگر هر دفعه پانصد تومان اضافه شود مگر بیماران، دانشجویان، که با دلایل کافی بخارج میروند.

با احترام - دکتر ستوده

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی -

احتراماً پیشنهاد مینمائیم افرادی که بعلت بیماری به تشخیص مراجع ذیصلاح بایستی در مراکز پزشکی خارج از کشور مورد معالجه قرار گیرند از پرداخت عوارض اضافی پیشنهاد شده معاف گردند، شرح فوق بعنوان تبصره ۸ ماده واحده اضافه گردد.

با تقدیم احترام - ملک تاج برومند - دکتر حیدرقلی برومند

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نمائیم که شرح ذیل بعنوان تبصره ۷ ماده واحده اضافه گردد.

پیشنهاد مینماید افرادی که بمنظور تحقیق و مطالعه و شرکت در کنفرانسهای علمی بخارج مسافرت مینمایند و یا از طرف مجامع بین المللی دعوت میشوند از پرداخت عوارض اضافی پیشنهاد شده معاف گردند.

با تقدیم احترام - ملک تاج برومند - دکتر حیدرقلی برومند

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره زیر به لایحه چابی شماره ۴۰۹ اضافه شود:

تبصره - عوارض گذرنامه مأخوذه از اهالی هر شهرستان در اختیار انجمن شهرستان همان محل قرار میگردد تا بمصرف تأمین مخارج عمرانی شهرستان مذکور برسد.

دکتر اسفندیاری - دکتر نصراله منتظری - دکتر حسین تجدد دکتر امیری

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید که تبصره ای بشماره ۶ بماده واحده مربوط به لایحه عوارض خروج از کشور اضافه شود و شماره تبصره ۶ فعلی به ۷ تبدیل گردد.

تبصره ۶ - از کسانی که برای معالجه بیماری ناگزیر از عزیمت بخارج کشور میباشند با گواهی کمیسیون ذیصلاح بابت عوارض خروج از کشور همان ده هزار ریال و از همراهان وی که با گذرنامه خود بیمار عزیمت میکنند هر نفر ۲۰۰ ریال دریافت خواهد شد.

با تقدیم احترام - رحیمی لاریجانی - دکتر صدیق اسفندیاری ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً در لایحه ازدیاد عوارض صدور گذرنامه پیشنهاد می شود کلیه وجوهی که از کسانی که مشمول وصول عوارض مذکور در قانون باشند اضافه بر مقررات قبلی تا تاریخ اجرای این قانون از طرف دولت وصول شده است بالمناصفه سازمان شاهنشاهی و جمعیت شیرو خورشید سرخ ایران پرداخت گردد.

با تقدیم احترام - سید علی صائب

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود تبصره ۴ لایحه عوارض خروج از کشور بشرح زیر اصلاح شود:

تبصره ۴ - تعیین مسافرانی که مشمول این قانون نیستند و یا مشمول تخفیفهایی در پرداخت عوارض میشوند طبق آیین نامه ای خواهد بود که همزمان با اجرای این

قانون بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

با تقدیم احترام - شهباز شهبازی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در خصوص لایحه عوارض خروج از کشور پیشنهاد مینماید تغییرات زیر در ماده واحده داده شود:

الف - از مسافران به خارج از کشور که در لایحه تقدیمی پیش بینی گردیده است از همگان برای هر بار خروج از کشور بیست هزار ریال عوارض اخذ گردد، به شرح زیر به اخذ عوارض مبادرت شود.

۱ - کسانی که برای نخستین دفعه به خارج از کشور مسافرت مینمایند پنج هزار ریال.

۲ - کسانی که برای بار اول در یک سال به خارج مسافرت مینمایند ده هزار ریال.

۳ - کسانی که برای بار دوم در یک سال به خارج مسافرت مینمایند پانزده هزار ریال.

۴ - کسانی که برای بار سوم در یکسال به خارج مسافرت مینمایند بیست و پنج هزار ریال.

۵ - کسانی که برای بار چهارم یا بیشتر در یکسال به خارج مسافرت مینمایند سی هزار ریال.

ب - کارگران و کارمندان شاغل و یا بازنشسته بخش دولتی و خصوصی که جمع حقوق و مزایای آنان از سی هزار ریال کمتر است - بیمارانی که به تشخیص کمیسیون ویژه پزشکی در خارج از کشور باید مداوا نمایند -

محصلین (به گواهی وزارتخانه های مربوط) و نیز اطفالی که سن آنها از هفت سال کمتر است از پرداخت عوارض مقرر در این قانون معاف میباشند.

پ - از افراد خانواده که با یک گذرنامه مسافرت مینمایند و از تعایفهای مندرج در این قانون برخوردار میباشند بنا به مورد از هر یک از افراد مذکور یک چهارم عوارض اصلی اخذ خواهد شد.

با احترام : محسن پزشکیپور - دکتر مهیندخت صنیع پرویز ظفری - دکتر حسین طیب

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود برای اساتید، کادر آموزشی دانشگاهها و مدارس عالی یا دبیران و مدرسی که از فرصت مطالعاتی استفاده کرده و یا هزینه شخصی برای گذراندن دوره های تخصصی به انجام تحقیقات و افزایش معلومات بخارج میروند از پرداخت عوارض معاف شوند. زیرا همین تخفیف، کلک شایسته ای از نظر مادی برای آنان که از حقوق ناچیزی هم برخوردارند بحساب می آید.

با تقدیم احترام - دکتر محمد ستاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود عوارض گذرنامه برای اساتید، کادر آموزشی دانشگاهها، مدارس عالی و یا دبیران و مدرسی که از فرصت مطالعاتی استفاده کرده و یا هزینه شخصی برای گذراندن دوره های تخصصی، انجام تحقیقات و افزایش معلومات بخارج بپروند بکلی حذف شود.

اینگونه افراد که بخاطر عشق و علاقه بکار و حرفه تخصصی بخارج رفته و علاقمندند با اندوختن دانش و تجربیات افزونتر خدمات شایسته تری برای مملکت خود بانجام برسانند از هر جهت شایستگی این توجه را داشته و

همین تخفیف کمک ارزنده ای از نظر مادی برای آنان که از حقوق ناچیزی هم برخوردارند بحساب می آید.

با تقدیم احترام - دکتر محمد ستاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود: بیمارانی که بنابه تشخیص کمیسیون ذیصلاح غیر قابل علاج در داخل کشور می باشند و بیمارانی که برای ادامه معالجه همین نوع بیماری موظفند سالی چند بار عازم خارج گردند مشمول تخفیف عوارض گذرنامه شوند.

ممکنست برای عده ای این توهم ایجاد شود که شخص مریضی که قادر است برای ادامه معالجه بکشورهای خارج برود مسلماً از تمکن مالی هم برخوردار است ولی باید توجه داشت که برای ادامه حیات و از دست ندادن عزیزان، هر خانواده حاضر است تمام مال و منال خود را بفروشد و حتی تا پای فقر و تهیدستی نیز پیش برود و مسلماً چنین توجهی از نظر تخفیف عوارض گذرنامه نه تنها خود بعنوان کمک مادی برای این نوع بیماران بشمار می آید، بلکه نوعی تقویت روحی و حمایت انسانی نیز بشمار می رود.

با تقدیم احترام - دکتر محمد ستاری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در لایحه قانون عوارض خروج از کشور تبصره زیر اضافه شود.

تبصره - بیمارانی که با تشخیص و تأیید کمیسیون پزشکی که تعداد آن ه نفر باشد و دوتن هم از وزارت بهداشت و بهزیستی و نظام پزشکی در کمیسیون شرکت داشته باشند برای معالجه عازم خارج از کشور هستند فقط یکبار عوارض اخذ شود و اگر ضرورت داشته باشد که برای ادامه معالجه دفعات بعد هم عوارض اخذ شود عوارض معاف باشند.

با احترام - دکتر حسین تجدد

مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی
در تبصره ماده واحده لایحه قانون عوارض خروج
از کشور پیشنهاد میشود والدین دانشجویان و دانش
آموزانی که در خارج از ایران تحصیل می کنند بتوانند با
پرداخت عوارض خروجی بقرارداد سابق سالی یکدفعه جهت
رسیدگی به امور تحصیلی فرزندان خود بخارج کشور مسافرت
نمایند.
با احترام - سیف الدین اهری - جوادی - حسین متولی - دکتر
محمد حسین منصور - ناصرالدین باقری - دکتر حسین طبیب -
نوذر صادقی - دکتر مشیر - حسین قرایی - منوچهر سرهنک زاده -
محمد صادق افتخار - علی اکبر معتمدی - علی نظمی
عبدالله توکلی - شادلو - آموزگار - محمد خانلو
عشایری - کمال الدین عابدی - دکتر نصیری - دکتر صنیع -
حسین هرزندی - پرویز ظفری - شهباز شهبازی - بیچ خلخالی -
اما آقاییان - محمد حسین رهبر - رضوی نژاد

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید تبصره ماده لایحه عوارض خروج کشور
بدین شرح اصلاح گردد:
تبصره ۳ - به زائرین عتبات عالیات تخفیفی به میزان
هفتاد درصد مبلغ مذکور در این قانون داده میشود و این
تخفیف مشمول حال دارندگان کلیه گذرنامه ها اعم از
سیاسی و عادی خواهد بود.
با تقدیم احترام - دکتر مشیر

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میکنم ماده واحده بصورت زیر اصلاح شود:
ماده واحده - از تاریخ اجرای این قانون از هر
مسافری که با گذرنامه دولت الی آخر
دکتر استفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد می کنم که عنوان لایحه عوارض خروج
گذرنامه (به اصلاح قانون تأمین اعتبارات عمرانی) تبدیل
و اصلاح شود.
با احترامات - دکتر دادفر
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میکنم تبصره ماده واحده بصورت زیر
اصلاح شود:
تبصره ۴ - تعیین مسافرانی که مشمول این قانون
نیستند طبق آئین نامه خواهد بود که بتصویب کمیسیونهای
مخصوص مجلسین خواهد رسید.
دکتر استفندیاری

گذرنامه اخذ میشود برای هر یک از افراد خانواده که ۷
سال تمام داشته باشند با رعایت بندهای الف و ب فوق الذکر
یک چهارم عوارض اخذ خواهد شد.
تبصره ۲ - صدور گذرنامه جداگانه توسط نمایندگان
شاهنشاهی در خارج از کشور برای کسانی که با استفاده
از تبصره ۱ این قانون به خارج از کشور مسافرت نموده اند
موقوف به پرداخت ما به التفاوت عوارض خروج از کشور
به میزان مقرر در این قانون خواهد بود.
تبصره ۳ - کسانی که با موافقت وزارت علوم و
آموزش عالی برای تحصیل به خارج از کشور میروند و
ایرانیانی که در خارج از کشور به تحصیل اشتغال دارند
و همچنین بیمارانی که به تشخیص پزشکی قانونی برای
معالجه ناگزیر از مسافرت به خارج از کشور هستند از
شمول مقررات این قانون معاف خواهند بود.
تبصره ۴ - با اجرای این قانون ماده ۳ قانون تأمین
اجتماعی مصوب هشتم آذرماه ۱۳۴۳ و تبصره های آن و
همچنین تبصره ۶۵ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ و تبصره ۲۸
قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۶ و قانون اصلاح تبصره یک
ماده ۳ قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی مصوب ۲۶
اسفندماه ۱۳۳۵ شاهنشاهی لغو میشود.

با تقدیم احترام - علی اصغر مظهري
تغییرات پیشنهادی:
۱ - از تاریخ تقدیم به از تاریخ تصویب .
۲ - هر کس برای اولین بار خروج از کشور همان
۱۰۰۰۰ ریال و برای بار دوم ۲۰۰۰۰ ریال و اگر در سال
چند نوبت برود بار دوم ۳۰۰۰۰ ریال بار سوم ۵۰۰۰۰
ریال بار چهارم ۱۰۰۰۰۰ ریال و همچنین نوبتهای بعد
۳ - افراد خانواده بالاتر از ۷ سال تمام با توجه به
موارد فوق یک چهارم .
۴ - تخفیف زائران عتبات حذف شده .
۵ - موضوع آئین نامه که ایرانیان خارج از کشور
و کارمندان مقیم خارج را معاف کرده بود منتفی و برای
دانشجویان و مریضها معافیت پیشنهاد شده است و نیازی
به آئین نامه هم نیست .
مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
با احترام پیشنهاد مینماید:
تبصره ۳ ماده واحده لایحه عوارض خروج از کشور
بشرح زیر اصلاح شود:
تبصره ۳ - به زائرین عتبات عالیات و اشخاصی که
به امیرنشین های جنوبی خلیج فارس مسافرت مینمایند

تخفیفی به میزان هفتاد درصد مبلغ مذکور در این قانون
داده شود.
مسلم قریشی - افتخار - محمد علی آموزگار - بهمن بارکزی -
اخلاق پور - کتربقائی یزدی - محمد حسین رهبر - خدا اداریکی
ریاست محترم مجلس شورای ملی
ضمن تقدیم مراتب احترام بعرض میرساند در ماده
واحد عوارض خروج از کشور پیشنهاد مینماید که اصلاحات
بشرح زیر در آن انجام گیرد.
از تاریخ تصویب لایحه از هر مسافری که با گذرنامه
دولت شاهنشاهی ایران بخارج از کشور مسافرت میکند
دز هر سال برای نوبت اول ده هزار ریال و برای نوبت دوم
بیست هزار ریال اخذ خواهد شد.
تبصره ۱ - برای هر یک از افراد خانواده صاحب
گذرنامه که با او مسافرت کنند مبلغ پنجاه هزار ریال اخذ
خواهد شد.
تبصره ۲ - کسانی که برای تکمیل تحصیلات خود
مسافرت میکنند و کسانی که برای معالجه میروند از پرداخت
این مالیات معافند.
تبصره ۳ - کسانی که عازم عتبات عالیاتند مشمول پنجاه
درصد تخفیف میباشند.

با تقدیم احترام - حسن متولی
ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً در مورد لایحه قانون عوارض خروج از کشور
ترتیب چاپ ۹۰۴ در سطر اول ماده واحده پیشنهاد می نماید
بجای عبارت از تاریخ تقدیم عبارت (از تاریخ تصویب)
قید شود.
با احترام - دکتر حسین طبیب - پرویز ظفری
ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً در مورد لایحه قانون عوارض خروج از کشور
ترتیب چاپ ۹۰۴ در تبصره ۴ پیشنهاد مینماید:
۱ - مسافرت های اضطراری و الزامی بخارج کشور
مانند ضرورت های تحصیلی - معالجاتی - خانوادگی -
بازرگانی - کسب و پیشه و از این قبیل از مشمول معافیت های
قانونی برخوردار باشد.
۲ - آئین نامه مورد نظر به تصویب کمیسیونهای مربوط
مجلسین برسد.
با احترام - دکتر حسین طبیب
مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد مینماید که تبصره ماده واحده
لایحه قانون عوارض خروج از کشور حذف گردد.
نوذر صادقی

مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی
در تبصره ماده واحده لایحه قانون عوارض خروج از کشور پیشنهاد مینماید: اشخاص زیر از پرداخت عوارض خروج از کشور معاف هستند.
۱ - بیمازانی که در داخل قابل معالجه نمیباشند و ناچار از مسافرت به خارج هستند.
۲ - دانشجویان و اساتید که برای مطالعات علمی ناچار به مسافرت به خارج هستند.
نوذر صادقی

مقام ریاست معظم مجلس شورای ملی
در صدر ماده واحده پیشنهاد زیر میشود.
لایحه قانون عوارض خروج از کشور تبدیل شود: «به لایحه قانون مالیات خروج از کشور»
نوذر صادقی
پیشنهاد میشود تبصره ۲ بشرح زیر اصلاح شود.
تبصره ۲ - کارمندان دولت و اطفال تا سن ۷ سالگی از پرداخت مبلغ مذکور در این قانون معاف خواهند بود.
دکتر اسفندیاری - دکتر موسی درودی
مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
پیشنهاد می نماید که تبصره ۳ بشرح زیر اصلاح شود:
به زائرین عتبات عالیات و زائرین بیت الله الحرام تخفیفی به میزان ۷۰ درصد داده شود.
لطیف شیخ الاسلامی مریوانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی
در لایحه قانون عوارض خروج از کشور پیشنهاد مینماید بیمارانی که به تصدیق پزشکان معتمد برای درمان به خارج از کشور با هواپیما عزیمت مینمایند و وضع مزاجی آنها بقسمی است که احتیاج به مراقبت های پزشکی و بهداشتی را مینماید و همراه بیمار اعزام پرستار ضروری است در چنین مواقعی پرستار مرلقب بیمار از پرداخت عوارض خروج از کشور معاف شود تا تعمیلی به بیمار نگردد.

با احترام - محمدامدی
ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً در مورد لایحه قانون عوارض خروج از کشور پیشنهاد می شود:
ایرانیانیکه برای انجام کارهای علمی یا آموزشی و نیز بیمارانیکه معالجه آنها باعتبار نظریات مراجع صلاحیت دار در ایران میسر نیست و بخارج از کشور مسافرت مینمایند از شمول این قانون مستثنی باشند.
با احترام - دکتر پرویز اربابی

همه آن دانشجویان معدودی که از طرف دستهای خارجی تحریک میشوند و به فرض میگویند که در این مملکت مسائل بر اساس صحیحی نیست، میآیند و میدیدند که شاید در کمتر کشورهای دنیا نمایندگان مجلس با این درایت و وطن پرستی و واقع بینی امکان اظهار نظر در مسائل را دارند (احسن)
در بحث های دو جلسه اخیر، مجلس شورای ملی بدولت حاضر و دولتهای آتی هشدار داد که کمترین مسئله ای که نسبت به قانون اساسی حتی مورد کوچکترین تردید قرار بگیرد بدون توجه و موشکافی و بحث های طولانی در مجلس تصویب نخواهد شد خود من هم اگر مطالعه نکرده بودم و با صاحب نظران بحث ننموده بودم و هنوز هم در کرسی سابق و کالت در آنجا نشسته بودم شاید یکی از ایراد کنندگان بدین لایحه میگردیدم (احسن) ولی با توضیحاتی که آنجناب صاحب نظران و اساتید حقوقی در اینجا مطرح کردند دیگر جای شک و تردید برای هیچکس باقی نمانده ولی قبلاً ممکن بود در نظر اول شک و تردیدی داشته باشد هم چنین باید بعرضتان برسانم که در دستگاه دولت کمیسیونهای حقوقی متعددی در نخست وزیری وجود دارد. در این کمیسیونها از اساتید حقوقی، از قضات دیوان کشور، از صاحب نظران و حتی وزرای سابق دادگستری شرکت دارند. قبل از اینکه لایحه ای بمجلس بیاید این کمیسیونها لوائح را کاملاً توجیه میکنند و آنرا با اصول قانون اساسی تطبیق میدهند و اگر کوچکترین شک و تردیدی باقی بماند که مسأله ای در لایحه برخلاف قانون اساسی است نه دولت بخود اجازه میدهند شاهنشاه چنین گزشتی میفرمایند که چنین لایحه ای بمجلس شورا تقدیم بشود. ولی خوشوقتیم با صحبت هایی که شد و با

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میکنم در لایحه عوارض گذرنامه: جمله «از تاریخ تقدیم» به جمله «از تاریخ تصویب» تبدیل شود.
دکتر چهارزی
ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد میشود. در مورد لایحه عوارض خروج از کشور برای بار اول ۲ هزار ریال و برای هربار مسافرت اضافی ۵ هزار ریال اضافه شود ولی بیماران بحکم رای کمیسیون شورای عالی پزشکی معاف شوند و برای مأموران اداری، غیره و اساتید جهت تحصیل و یا مطالعه با مجوز قانونی از مبلغ اصل ۴۰٪ تخفیف داده شود.
فتح اله حاتمی
ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً خواهشمند است در لایحه قانون عوارض خروج از کشور پیشنهاد زیر ملحوظ گردد:
«کارکنان دولت از شمول این قانون معاف باشند»
با احترام - دکتر پرویز اربابی
ریاست معظم مجلس شورای ملی
احتراماً در مورد لایحه عوارض خروج از کشور پیشنهاد مینماید:
دانشجویان، محصلین، کشاورزان و بیمارانی که قصد خروج از کشور را دارند طبق گواهی مراجع مربوط از پرداخت عوارض اضافی پیش بینی شده در لایحه عوارض خروج از کشور معاف گردند.

با تقدیم احترام - ضیاء ابطعی فلهیانی
نایب رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.
نایب رئیس - آقای رامبد بفرمائید.
رامبد (وزیر مشاور در امور پارلمانی) - جناب آقای رئیس نمایندگان محترم دو جلسه آخر مجلس برای خود بنده روزهای بسیار مضبوطی بود و برای تاریخ مشروطیت ایران مؤثر و مفید (صحیح است) بواقع صمیمانه به پیشگاه مبارک شاهنشاه از وجود چنین مجلسی در کشور باید سپاسگزاری نمود بملت ایران نیز باید تبریک گفت که با چنین مجلسی میتوانند در نهایت احساس امنیت و آزادی در این سرزمین زندگی کنند هم چنین دولت باید بسیار خوشوقت باشد که هیچ مطلبی از نظر تیزبین چنین نمایندگان مکتوم نخواهد ماند آرزو داشتیم که از قبل پیش بینی میشد که نمایندگان محترم، با این دقت با این موشکافی با این وظیفه شناسی با این احساس مسئولیت در این جلسات چنین لایحه ساده ای را مورد بحث قرار خواهند داد تا

توضیحاتی که دوستان دادند احتیاج به توضیح و توجیه دیگر نیست و بنده جز تشکر و امتنان از نمایندگان مجلس شورای ملی، از طرف دولت وظیفه ای برایم باقی نمانده است (احسن)

۴ - قرائت دستور جلسه آینده و ختم جلسه.
نایب رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)
دستور جلسه ۱۴۳

- روز یکشنبه ۱۶/۱۱/۳۰۳۶
- ۱ - گزارش شور دوم تعیین حقوق و مزایای دبیرکل شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات عالی علمی دولتی. شماره ترتیب چاپ ۸۰۹
 - ۲ - گزارش شور دوم موافقت نامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری عراق. شماره ترتیب چاپ ۷۰۹
 - ۳ - گزارش شور دوم مزایا و معافیت های دفتر مشترک هماهنگی امور مربوط به طوطی العرب. شماره ترتیب چاپ ۹۰۹
 - ۴ - گزارش شور اول اجازه تشکیل شرکت سهامی و یا مشارکت با شرکتهای خصوصی بوزارت فرهنگ و هنر شماره ترتیب چاپ ۹۰۶
 - ۵ - سؤال آقای اخلاق پور از وزارت مسکن و شهر سازی.
 - ۶ - سؤال آقای دکتر حسین طبیب از وزارت کشاورزی و عمران روستائی.

نایب رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه شانزدهم بهمن ماه ۳۰۳۶ خواهد بود.
(جلسه ساعت دوازده و پانزده دقیقه ختم گردید)
نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر جواد سعید

سؤال آقای دکتر پرویز اربابی اناری از وزارت نیرو

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً خواهشمند است مقرر فرمایند جناب آقای وزیر محترم نیرو در مجلس شورای ملی حضور یافته و بسئالات زیرین پاسخ دهند.

- ۱ - چرا تا کنون قانون ملی شدن آبها در مورد آبهای کشاورزی و آبهای معدنی شهرستان مشکین شهر صحیح اجرا نشده و نمیشود؟ بسئولست اقدام غیرقانونی اداره آبیاری مشکین شهر در این مورد با کیست؟
- ۲ - مینیونیا تومن آب بهاء دریافتی از کشاورزان توسط اداره آبیاری شهرستان مشکین شهر در قریب ۹ سال اخیر باستناد کدام مجوز قانونی بوده و این درآمدها بجه مصارفی رسیده است و چرا در این مورد مفاد قانون ملی شدن آبها اجرا نشده است؟ بسئول این اقدام غیرقانونی در سطح استان آذربایجان شرقی کدام دستگاه است؟
- ۳ - بدلیل عدم صحت اجرای قانون ملی شدن آبها و نیز اعمال یک مدیریت معیوب و غیر فنی در امور آب رودخانه ها از طرف وزارت نیرو به فعالیتهای کشاورزی شهرستان مشکین شهر لطمه شدیدی وارد آمده است. وزارت نیرو در جبران این نتایج منفی در فصل زراعی آینده چه خواهد کرد؟
- ۴ - از قریب ۱۰ سال گذشته تا کنون یکی از نیازهای مبرم مردم مشکین شهر، داشتن آب آشامیدنی سالم بوده و هست ولی تا کنون از تمام وعده ها و اقدامات مسئولان در این مورد هنوز نتیجه مثبتی حاصل نشده است مثلاً از محل بودجه بنانهای ۲۰۳۴ و ۲۰۳۵ از طرف دولت مبلغی بیش از ۱۷ میلیون تومان بتأمین آب مشروب مشکین شهر اختصاص داده شده است که متأسفانه وزارت نیرو در خرج صحیح این بودجه تا کنون نتوانسته است اقدام مؤثری بعمل آورد.
- ۵ - کنون آب مشروب مشکین شهر که بدست شهرداری اداره میشود بدلیل عدم امکانات مالی و فنی شهرداری (آب شهر) جوابگوی نیاز بهداشتی شهر نبوده و از این نظر مردم شدیداً ناراضی هستند لذا بعنوان انعکاس نظریات و آرزوهای مردم شاهدوست شهرستان مشکین شهر و بانگیزه تلاش در حل مشکل آب در این شهرستان در ساحت مقدس مجلس شورای ملی از جناب آقای وزیر محترم نیرو سؤال میشود که بجه دلیل وزارت نیرو در انجام وظایف و مسئولیتهای خود در مورد آب کشاورزی و آب آشامیدنی در شهرستان مشکین شهر تصور کرده و میکند و اصولاً چرا وزارت نیرو بخواسته های حق و انجام پذیر مردم مشکین شهر در تأمین آب مشروب بی اعتناست.

باتقدیم مراتب احترام - پرویز اربابی

سؤال آقای دکتر پرویز اربابی اناری از وزارت آموزش و پرورش

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً خواهشمند است جناب آقای وزیر محترم آموزش و پرورش و سرپرست وزارت علوم و آموزش عالی به مجلس شورای ملی تشریف آورده و بسؤال زیر پاسخ دهند.

- اکنون که به برکت تدابیر دایمانه و ابتکارهای شجاعانه شاهنشاه آریامهر ایران عزیز ما بسوی تمدن بزرگ هدایت گشته است با توجه به نیازهای کنونی و آینده جامعه ما، تقویت روزافزون توان علمی کشور ضرورت کامل را دارد. در ارتباط با این ضرورت مبرم، سیاست اجرایی دولت در خصوص سرمایه گذاری بمنظور تقویت کمی و کیفی نظام آموزش عالی و پژوهش علمی در کشور مبتنی بر چه اصولی میباشد؟ و در انتخاب این اصول اهداف ملی و مصالح حال و آینده کشور بجه ترتیبی ملحوظ گشته است؟

با احترام - پرویز اربابی